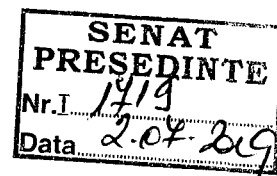

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București, România
Telefon: (+40-21) 313 25 31 Fax: (+40-21) 312 54 80
Internet : <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

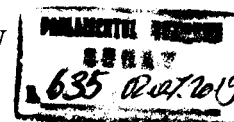
Dosar nr.818A/2019

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 5436 / 02 JUL 2019

DOMNULUI

CĂLIN CONSTANTIN ANTON POPESCU-TĂRICEANU

Președintele Senatului

1635/2016

În conformitate cu dispozițiile art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm alăturat Decizia nr.383 din 29 mai 2019, prin care Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura este neconstituțională, în ansamblul său.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,

Prof.univ.dr. Valer Dorneanu

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.818A/2019

DECIZIA nr.383
din 29 mai 2019

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Ioana Marilena Chiorean	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și al art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.2635 din 5 aprilie 2019 și constituie obiectul Dosarului nr.818A/2019. La sesizare a fost anexată Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016

pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, Președintele României susține că, prin modul în care a fost adoptată, legea criticată încalcă prevederile art.147 alin. (2) și (4) din Constituție. Totodată, prin conținutul său normativ, aceasta încalcă și prevederile art.1 alin. (5), ale art.15 alin.(2), ale art.44 alin.(1)-(3) și ale art.45 coroborat cu art.135 din Constituție, pentru motivele expuse în cele ce urmează.

4. **Cu privire la motivele de neconstituționalitate extrinsecă**, se arată că, prin Decizia Curții Constituționale nr.312 din 9 mai 2018, Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura a fost declarată neconstituțională, în ansamblul său, legea în cauză fiind adoptată cu încălcarea dispozițiilor art.76 alin.(1), precum și a dispozițiilor art.75, coroborate cu cele ale art.61 alin.(2) din Constituție, referitoare la principiul bicameralismului, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența instanței de contencios constituțional. Potrivit fișei parcursului legislativ al Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura, la data de 29 iunie 2018, proiectul de lege a fost înregistrat la Senat pentru reexaminare cu nr. L635, fiind transmis ulterior Comisiei pentru constituționalitate și Comisiei pentru agricultură, industrie alimentară și dezvoltare rurală, care au hotărât să adopte raport comun de admitere, fără amendamente, în forma trimisă inițial la promulgare. La data de 15 octombrie 2018, Senatul a adoptat această lege ca lege organică, însușindu-și astfel textele care au fost adăugate de Camera Deputaților în prima formă adoptată de aceasta în calitate de Cameră decizională și care nu fuseseră inițial dezbătute de Senat. La data de 20 martie 2019, Camera Deputaților a adoptat legea în aceeași formă cu cea a Senatului.

5. Având în vedere acest parcurs legislativ, legea supusă controlului de constituționalitate contravine prevederilor art.147 alin.(2) și (4) din Legea fundamentală, întrucât aceasta a fost adoptată, în procedura reexaminării, cu ignorarea Deciziei nr.312 din 9 mai 2018 și a jurisprudenței constante a Curții Constituționale în ipoteza constatării neconstituționalității în ansamblu a unei legi. Astfel, la nivel constituțional, efectul deciziilor Curții pronunțate în cadrul controlului de constituționalitate *a priori* este consacrat în art.147 alin. (2) din Constituție. Aplicând acest text la situația în care Curtea Constituțională constată neconstituționalitatea unei legi în ansamblul său, și nu doar a unor dispoziții din aceasta, instanța constituțională a stabilit, pe cale jurisprudențială, faptul că „pronunțarea unei astfel de decizii are un efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări”. Totodată, în considerarea prevederilor art.61 alin.(1) din Constituție, instanța constituțională a reținut: „competența de legiferare a acestuia cu privire la un anumit domeniu nu poate fi limitată dacă legea astfel adoptată respectă exigențele Legii fundamentale”. Prin urmare, opțiunea legiuitorului de a legifera în materia în care Curtea Constituțională a admis o sesizare de neconstituționalitate cu privire la o lege în ansamblul său presupune parcurgerea tuturor fazelor procesului legislativ prevăzut de Constituție și de regulamentele celor două Camere ale Parlamentului (a se vedea, în acest sens, Deciziile nr.308 din 28 martie 2012, nr.1 din 10 ianuarie 2014, nr.619 din 11 octombrie 2016 sau nr.432 din 21 iunie 2018). Așadar, potrivit jurisprudenței instanței constituționale, efectul juridic al unei decizii prin care Curtea Constituțională constată neconstituționalitatea unei legi în integralitatea sa, în cadrul controlului de constituționalitate *ex ante*, se subsumează art. 147 alin. (2) și (4) din Legea fundamentală. De aceea, prin interpretarea coroborată a acestor norme constituționale, instanța constituțională a configurat, pe cale jurisprudențială, soluția de urmat în cazul în care un întreg act normativ, și nu doar

dispoziții din acesta, este neconstituțional (a se vedea, în acest sens, Deciziile nr.308 din 28 martie 2012, nr.1 din 10 ianuarie 2014, nr.619 din 11 octombrie 2016, nr.432 din 21 iunie 2018 sau nr.89 din 28 februarie 2017), statuând că „situația determinată de constatarea neconstituționalității legii în ansamblul său [...] are un efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări”. Reexaminarea, așa cum este menționată în cuprinsul art.147 alin.(2) din Constituție, vizează exclusiv punerea de acord cu decizia Curții a acelor dispoziții constatate neconstituționale, dintr-o lege nepromulgată încă. Așadar, procedura reexaminării nu poate fi aplicată, când în discuție este un act normativ declarat neconstituțional în ansamblul său. Așa cum a arătat Curtea Constituțională în jurisprudența sa, în acest caz legiuitorul nu poate acoperi viciul de constituționalitate constat prin respectiva decizie de admitere prin procedura reexaminării, urmând a constata încetarea procesului legislativ, la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I, fără a fi necesară declanșarea unei proceduri parlamentare distincte în acest sens. Aceasta, deoarece însăși decizia Curții reprezintă, prin raportare la art. 147 alin. (4) din Constituție, temeiul pentru încetarea de drept a respectivului demers legislativ, la fel cum procedura reexaminării legii este deschisă de drept odată cu publicarea unei decizii prin care Curtea Constituțională constată neconstituționalitatea unor dispoziții dintr-o lege, în cadrul controlului de constituționalitate *a priori*. Mai departe, este opțiunea legiuitorului dacă decide să mai legislaze în respectiva materie sau nu, iar dacă își menține voința de reglementare, atunci trebuie să o facă *ab initio*, în cadrul unui nou proces legislativ, cu parcurgerea tuturor etapelor sale specifice: înregistrarea unei inițiative legislative, însoțită de expunerea de motive, solicitarea și obținerea avizelor necesare, procedura întocmirii rapoartelor în comisiile de specialitate ale fiecărei Camere, dezbaterile și votul din fiecare Cameră, potrivit competenței stabilite de art.75 din Constituție. Această concluzie se impune prin prisma considerentelor de principiu reținute constant în

jurisprudența Curții, potrivit căroră forța obligatorie care însoțește actele jurisdicționale ale Curții - deci și deciziile - se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină aceasta (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.414 din 14 aprilie 2010, Decizia nr.903 din 6 iulie 2010, Decizia nr.727 din 9 iulie 2012, Decizia nr.1.039 din 5 decembrie 2012). Instanța constituțională a reținut, totodată, că nicio altă autoritate publică nu poate contesta considerentele de principiu rezultate din jurisprudența Curții Constituționale, aceasta fiind obligată să le aplice în mod corespunzător, respectarea deciziilor Curții Constituționale fiind o componentă esențială a statului de drept. Toate aceste considerente se aplică *mutatis mutandis* și legilor de aprobare a unei ordonanțe a Guvernului. În acest sens, instanța constituțională a statuat, prin Decizia nr.76 din 30 ianuarie 2019, că „efectul juridic al prezentei decizii este circumscris art.147 alin.(4) din Legea fundamentală și jurisprudenței Curții în materie (...), astfel că Parlamentului îi revine obligația să constate încetarea de drept a procesului legislativ, ca urmare a constatării neconstituționalității legii, în integralitatea sa, iar, în ipoteza inițierii unui nou demers legislativ cu privire la același domeniu de reglementare, să se conformeze celor statuate prin decizia de față.”

6. Față de împrejurarea că prin Decizia nr.312 din 9 mai 2018 Curtea Constituțională a constatat că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura este neconstituțională în ansamblul său și față de jurisprudența instanței constituționale în această materie (anterior amintită), Parlamentul avea obligația de a constata încetarea de drept a procedurii legislative inițiale în privința respectivei reglementări (legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016) și de a identifica soluția constituțională cu privire la soarta Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016, având în vedere că dispozițiile art.115 alin.(7) teza întâi din Constituție impun ca

Parlamentul să se pronunțe prin lege fie în sensul aprobării, fie în cel al respingerii unei ordonanțe a Guvernului.

7. **Cât privește motivele de neconstituționalitate intrinsecă**, se susține, în primul rând, că lege criticată încalcă dispozițiile art.1 alin.(5) din Constituție. Din analiza dispozițiilor art.I pct.7 și ale art.I pct.12 din legea supusă controlului de constituționalitate, se observă că aceasta nu respectă principiul supremației legilor și nici principiul securității raporturilor juridice, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, așa cum a fost consacrat de Curtea Constituțională, prin Decizia nr.30 din 27 ianuarie 2016. În acest sens, Curtea Constituțională a reținut că „potrivit art. 8 alin. (4) teza întâi din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, *«textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce»*, iar potrivit art. 36 alin. (1) din aceeași lege, *«actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis (...)»*. Deși normele de tehnică legislativă nu au valoare constituțională (...) prin reglementarea acestora legiuitorul a impus o serie de criterii obligatorii pentru adoptarea oricărui act normativ, a căror respectare este necesară pentru a asigura sistematizarea, unificarea și coordonarea legislației, precum și conținutul și forma juridică adecvate pentru fiecare act normativ. Astfel, respectarea acestor norme concurează la asigurarea unei legislații care respectă principiul securității raporturilor juridice, având claritatea și previzibilitatea necesară”.

8. Art. I pct. 7 din legea dedusă controlului de constituționalitate prevede faptul că *„terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și terenurile aferente acestora, din domeniul public/privat al statului, vor fi atribuite direct spre concesiune investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, cu obligativitatea menținerii obiectului de activitate al exploatării piscicole pe perioada concesiunii”*. Se susține că

atribuirea directă a concesiunii afectează interesul public prin eliminarea posibilității de a fi depuse mai multe oferte și de a obține cea mai mare redevență în urma concurenței dintre ofertanți. Mai mult, instituirea unui astfel de regim de excepție de la regimul general al concesiunii bunurilor proprietate publică stabilit de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică pentru o singură categorie de beneficiari nu respectă principiile stabilite de art.13 din acest act normativ, respectiv: transparența, tratamentul egal, proporționalitatea, nediscriminarea și libera concurență.

9. Art. I pct. 12 din legea supusă controlului de constituționalitate introduce un nou alineat la art.23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, conform căruia personalul de pază prevăzut la alin.(7) al art.23, respectiv personalul organizațiilor vânătoarești, este împuternicit să sancționeze faptele ce constituie contravenții și să constate infracțiunile piscicole. Chiar dacă sancționarea contravențiilor poate fi realizată, potrivit art.15 alin.(2) din Ordonanța nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, în baza unei legi speciale, de către personalul angajat al unor entități juridice de drept privat, împuternicirea acestora să constate infracțiuni contravine prevederilor art.61 din Codul de procedură penală, potrivit cărora: *„Ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate: (...) organele inspecțiilor de stat, ale altor organe de stat, cât și ale autorităților publice, instituțiilor publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile care constituie încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează, potrivit legii (...)”*.

10. De asemenea, prevederea este lipsită de claritate și poate da naștere unor situații de incoerență și instabilitate, prin împuternicirea personalului organizațiilor vânătoarești de a sancționa faptele ce constituie contravenții și excluderea asociațiilor și

organizațiilor de pescuit, responsabile în mod firesc de paza, controlul și exploatarea resurselor acvatice vii și a activităților din domeniul piscicol.

11. În al doilea rând, se susține că legea criticată încalcă dispozițiile art. 44 alin. (1)-(3), precum și ale art. 45 coroborat cu art. 135 din Constituție. Art.I pct.13 din legea dedusă controlului de constituționalitate prevede faptul că art.25 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008 se va modifica, după cum urmează: *„asociațiile de pescari, precum și forurile lor de reprezentare la nivel național, constituite pentru practicarea pescuitului în scop recreativ, în conformitate cu prevederile O.G. nr. 26/2000 (...), vor fi luate în evidență de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și de Ministerul Apelor și Pădurilor, ca reprezentanți ai societății civile, în vederea stabilirii de programe de acțiuni și proiecte comune pentru conservarea și protejarea resurselor acvatice vii, programe anuale care vor fi finanțate de către asociațiile de pescari, titulari ai dreptului de pescuit recreativ pe sectoarele de habitate piscicole naturale pentru care dețin contracte de utilizare, din veniturile rezultate din cotizațiile membrilor asociației, aceste acțiuni urmând să fie avizate și verificate de către specialiștii din cadrul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură”*. Din modul de redactare a normei se poate interpreta că obligația de finanțare ce va reveni titularilor dreptului de pescuit recreativ pe sectoarele de habitate piscicole naturale pentru care dețin contracte de utilizare își are izvorul direct în lege, fără acordul prealabil al acestora (altfel spus, fără modificarea contractului de utilizare), ceea ce este de natură să afecteze, pe de o parte, libertatea economică, garantată de art.45 coroborat cu art.135 din Constituție, iar, pe de altă parte, dreptul de proprietate asupra resurselor financiare garantat de art.44 alin.(1) - (3) din Constituție.

12. În al treilea rând, se susține că legea criticată încalcă dispozițiile art.15 alin.(2) din Constituție. Astfel, art. I pct. 20 din legea dedusă controlului de constituționalitate modifică art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2016, ce prevede că *„Lista lacurilor de acumulare (...) se aprobă prin hotărâre a Guvernului în termen de*

60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență”. De asemenea, art. I pct. 21 din lege modifică art.III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016, ce prevede că *„Pentru lacurile de acumulare (...) închirierea acestora se realizează de către administrator în baza unei metodologii aprobate prin ordin comun (...), în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență*”. Or, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2016 a fost publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 957 din 28 noiembrie 2016, iar legea dedusă controlului de constituționalitate a fost adoptată de Parlament la data de 20 martie 2019. Din conținutul normativ al art. I pct. 20 și 21 rezultă că termenul de 60 de zile calculat de la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 era deja epuizat. Astfel, dispozițiile menționate ce dispun pentru trecut contravin principiului neretroactivității legii, consacrat la art. 15 alin. (2) din Constituție - potrivit căruia legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile - precum și normelor constituționale referitoare la intrarea în vigoare a legilor consacrate la art. 78 din Constituție - potrivit căruia legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la 3 zile de la data publicării sau la o dată ulterioară prevăzută în textul ei.

13. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

14. **Președinții Camerei Deputaților și Senatului și Guvernul** nu au transmis Curții Constituționale punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, art.10, art.15 și art.18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

16. **Obiectul controlului de constituționalitate** îl constituie Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, în ansamblul său, lege adoptată de Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, la data de 20 martie 2019. Dispozițiile legii criticate au următorul cuprins:

„Art. I. - Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85 din 23 noiembrie 2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 957 din 28 noiembrie 2016, cu următoarele modificări și completări:

1. La articolul I, înaintea punctului 1 se introduce un nou punct, cu următorul cuprins:

„- La articolul 1 alineatul (2), după litera e) se introduce o nouă literă, litera e¹), cu următorul cuprins:

«e¹) lacuri în care se practică acvacultura;»”

2. La articolul I punctul 1, litera l) a alineatului (2) al articolului 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

„1) concesionarea, închirierea sau privatizarea în domeniul piscicol;”

3. La articolul I, după punctul 4 se introduce un nou punct, punctul 4¹,cu următorul cuprins:

„4¹. La articolul 2 punctul 2, după litera g) se introduce o nouă literă, litera h), cu următorul cuprins:

«h) amenajarea agro-piscicolă - incintă îndiguită în care se desfășoară atât activitate de piscicultură, cât și de cultură a cerealelor și/sau de creștere a animalelor, piscicultura fiind activitatea principală.»"

4. La articolul I punctul 6, punctul 18² al articolului 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„18². pescuit recreativ - activități necomerciale de pescuit pentru utilizarea resurselor acvatice vii în scop recreativ;”

5. La articolul I punctul 8, după litera b) a alineatului (3) al articolului 4 se introduce o nouă literă, litera b¹), cu următorul cuprins:

„b¹) privatizează societățile reglementate de Legea societăților nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu profil piscicol și amenajările piscicole pe care le are în portofoliu, în conformitate cu prevederile Legii nr.268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la vânzarea acțiunilor și activelor;”

6. La articolul I punctul 8, litera c) a alineatului (3) al articolului 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) administrează terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole aparținând domeniului public al statului, inclusiv lacurile de acumulare și lacurile care au drept folosință unică piscicultura, prin derogare de la prevederile art.4 alin.(2) din Legea apelor nr.107/1996, cu modificările și completările ulterioare, și de la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.107/2002 privind înființarea Administrației Naționale «Apele Române», aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.404/2003, cu modificările și completările ulterioare;”

7. La articolul I punctul 8, după litera e) a alineatului (3) al articolului 4 se introduce o nouă literă, litera e¹), cu următorul cuprins:

„e¹) terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și terenurile aferente acestora, din domeniul public/privat al statului, vor fi atribuite direct spre concesionare investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, cu obligativitatea menținerii obiectului de activitate al exploatării piscicole pe perioada concesiunii;”

8. La articolul I punctul 8, litera f) a alineatului (3) al articolului 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„f) concesionează/închiriază lacurile de acumulare și lacurile care au folosință unică piscicultura, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;”

9. La articolul I punctul 8, după litera o) a alineatului (3) a articolului 4 se introduc două noi litere, literele p) și q), cu următorul cuprins:

„p) primește solicitări de ajutor de stat, verifică eligibilitatea acestora și acordă sprijin financiar producătorilor din acvacultură și pescuit din resursele bugetului de stat, aprobate cu această destinație;

q) răspunde de aplicarea regulilor de ajutor de stat în domeniul pescuitului și acvaculturii.”

10. La articolul I punctul 12, alineatul (2) al articolului 23 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Condițiile de practicare a pescuitului recreativ, modelele permiselor de pescuit în scop recreativ în habitatele piscicole naturale, precum și modul de eliberare și contravaloarea permiselor se stabilesc prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.”

11. La articolul I punctul 12, alineatul (6) al articolului 23 se abrogă.

12. La articolul I punctul 12, după alineatul (6) al articolului 23 se introduc trei noi alineate, alineatele (7) - (9), cu următorul cuprins:

„(7) Organizațiile vânătorești beneficiare ale contractelor de utilizare a resurselor acvatice vii în scop recreativ exercită pe zonele de pescuit atribuite, prin

personal angajat specializat, atestat și avizat în conformitate cu prevederile legii, paza resurselor acvatice vii, controlul exploataării acestora, verificarea activităților de pescuit, combaterea braconajului piscicol și preîntâmpinarea distrugerii și degradărilor piscicole de orice fel.

(8) Personalul de pază prevăzut la alin.(7), dotat cu uniformă, insignă și armament de pază, este împuternicit să sancționeze faptele ce constituie contravenții și să constate infracțiunile piscicole prevăzute de prezenta ordonanță de urgență.

(9) În timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, personalul de pază este asimilat personalului care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității publice."

13. La articolul I punctul 12, articolul 25 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 25. - Asociațiile de pescari, precum și forurile lor de reprezentare la nivel național, constituite pentru practicarea pescuitului în scop recreativ, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.246/2005, cu modificările și completările ulterioare, vor fi luate în evidență de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și de Ministerul Apelor și Pădurilor, ca reprezentanți ai societății civile, în vederea stabilirii de programe de acțiuni și proiecte comune pentru conservarea, protejarea și repopularea conformă a resurselor acvatice vii, programe anuale care vor fi finanțate de către asociațiile de pescari, titulari ai dreptului de pescuit recreativ pe sectoarele de habitate piscicole naturale pentru care dețin contracte de utilizare, din veniturile rezultate din cotizațiile membrilor asociației, aceste acțiuni urmând să fie avizate și verificate de către specialiștii din cadrul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură."

14. La articolul I punctul 17, alineatul (6) al articolul 43 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Instituțiile publice, regiile autonome, unitățile administrativ-teritoriale, precum și societățile reglementate de Legea nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital majoritar de stat, deținătoare de amenajări piscicole, au obligația de a comunica anual, până la data de 30 noiembrie, Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură inventarul amenajărilor piscicole de orice tip care sunt utilizate sau pot fi utilizate pentru desfășurarea activității de acvacultură.”

15. La articolul I punctul 23, litera a) a articolului 58 se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) pescuitul recreativ al oricăror specii de pește și altor viețuitoare acvatice vii efectuat în habitatele piscicole naturale, fără permis de pescuit recreativ eliberat de către beneficiarul contractului de utilizare a resursei acvatice vii sau asociațiile cu care acesta are relații de reciprocitate;”

16. La articolul I punctul 27, litera a) a articolului 62 se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) pescuitul comercial, reținerea la bord, transbordarea, descărcarea și comercializarea resurselor acvatice vii sub dimensiunea minimă legală sau dacă reprezintă mai mult de 5% din captură, în cazul speciilor marine;”

17. La articolul I, după punctul 30 se introduce un nou punct, pct. 30¹, cu următorul cuprins:

„30¹. La articolul 65, partea introductivă a alineatului (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art. 65. - (1) Următoarele fapte constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 ani la 7 ani și interzicerea dreptului de a pescui o perioadă cuprinsă între un an și 3 ani:»”

18. La articolul I, punctul 33 se modifică și va avea următorul cuprins:

„33. La articolul 67, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

«Art. 67. - (1) Pe lângă organele de urmărire penală sunt competente să efectueze acte de constatare pentru faptele prevăzute la art. 64 și 65 și personalul cu drept de inspecție și control din cadrul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, reprezentanții Gărzii Naționale de Mediu, ai Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, precum și ofițeri și subofițeri din cadrul Jandarmeriei Române și personalul angajat de beneficiarii contractelor de utilizare a resurselor acvatice vii în scop recreativ prevăzut la art.23 alin.(7), conform prevederilor art.61 din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedura penală, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art.58 - 63 se fac de către personalul cu drept de inspecție și control din cadrul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, de către personalul prevăzut la alin. (1), de către ofițerii și agenții din cadrul Poliției Române și Poliției de Frontieră Române, ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române, personalul angajat de beneficiarii contractelor de utilizare a resurselor acvatice vii în scop recreativ prevăzut la art. 23 alin. (7), precum și de către personalul silvic din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva.»

19. În tot cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008, sintagma „pescuit recreativ/sportiv” se înlocuiește cu sintagma „pescuit recreativ”.

20. La articolul II, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. II. - (1) Lista lacurilor de acumulare și lacurilor care au ca unică folosință activitatea de piscicultură și care trec din administrarea Administrației Naționale «Apele Române» în administrarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură se aprobă prin hotărâre a Guvernului în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Protocolul de predare-preluare a lacurilor de acumulare și lacurilor care au ca unică folosință activitatea de piscicultură se va încheia între părțile interesate în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la alin. (1)."

21. Articolul III se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. III. - (1) Pentru lacurile de acumulare și lacurile aflate în administrarea Administrației Naționale «Apele Române», în care se poate practica și activitatea de piscicultură, închirierea acestora se realizează de către administrator în baza unei metodologii aprobate prin ordin comun al ministrului apelor și pădurilor și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Nivelul minim al chiriei pentru închirierea prevăzută la alin. (1) va fi stabilit de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură și Administrația Națională «Apele Române» prin ordin comun al ministrului apelor și pădurilor și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale."

Art. II - *Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor prezentei legi, se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în termen de 90 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.*

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, în condițiile art.147 alin.(2), cu respectarea prevederilor art.75 și ale art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată.

17. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că prevederile legii criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(5), potrivit căruia „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, ale art.15 alin.(2) privind principiul neretroactivității legii, ale art.44 alin.(1)-(3) privind dreptul de proprietate privată, ale art.45 privind libertatea

economică, coroborate cu cele ale art.135 privind economia, precum și ale art.147 alin.(2) și (4) privind deciziile Curții Constituționale.

18. **Analizând admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate**, sub aspectul obiectului, al titularului sesizării și al termenului de sesizare, Curtea constată că sesizarea care formează obiectul Dosarului nr.818A/2018 îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție. Astfel, obiectul sesizării îl constituie o lege adoptată de Parlament și încă nepromulgată, sesizarea a fost formulată de Președintele României, acesta făcând parte dintre titularii dreptului de sesizare, iar sesizarea a fost formulată în interiorul termenului prevăzut de art.77 din Constituție, pentru promulgarea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.223 din 13 martie 2018, par.70).

19. **Examinând procesul legislativ de adoptare a legii criticate**, Curtea observă că, inițial, Proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura a fost inițiat de Guvern și înregistrat la data de 28 noiembrie 2016 la Senat, pentru dezbateră, având avizul favorabil al Consiliului Legislativ. Forma inițiatorului cuprindea articolul unic potrivit căruia *„Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura”*. În ședința plenului Senatului din data de 13 februarie 2017, proiectul de lege s-a considerat adoptat, fără a fi dezbătut în Plen, potrivit prevederilor art.115 alin.(5) teza a III-a din Constituția României, republicată (conform căruia *„Dacă în termen de cel mult 30 zile de la depunere, Camera sesizată nu se pronunță asupra ordonanței, aceasta este considerată adoptată și se trimite celeilalte Camere care decide de asemenea în procedură de urgență”*). Proiectul de lege a fost transmis Camerei Deputaților și înregistrat la data de 20 februarie 2017 la Biroul permanent al Camerei

Deputaților cu nr. Pl-x 132/2017. În ședința din 12 martie 2018, Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisia pentru mediu și echilibru ecologic au emis un raport comun, în sensul propunerii plenului Camerei Deputaților a adoptării proiectului de lege cu 43 de amendamente admise. Proiectul de lege a fost dezbătut în plenul Camerei Deputaților în ședința din 14 martie 2018 și adoptat la aceeași dată, cu 162 de voturi pentru, 12 voturi împotriva și 84 de abțineri, potrivit Stenogramei Ședinței Camerei Deputaților din 14 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a II-a, nr.44 din 21 martie 2018.

20. La data de 5 aprilie 2018, Președintele României a sesizat Curtea Constituțională cu obiecția de neconstituționalitate a Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura. Prin Decizia nr.312 din 9 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.581 din 9 iulie 2018, Curtea Constituțională a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura este neconstituțională, în ansamblul său. La par.31 al acestei decizii, Curtea a constatat că, întrucât dispozițiile art. I pct. 7 din legea criticată reglementează în domeniul concesiunii bunurilor proprietate publică, legea supusă controlului de constituționalitate trebuia adoptată ca lege organică, potrivit art. 76 alin. (1) din Constituție. De asemenea, la par.36, Curtea a reținut că întreaga problematică a privatizării societăților cu profil piscicol și a amenajărilor piscicole pe care Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură le are în portofoliu ține de domeniul legii organice, iar condițiile administrării, concesiunii sau închirierii bunurilor proprietate publică trebuie, de asemenea, stabilite prin lege organică. La par.38, Curtea a statuat, prin prisma asigurării rigorilor constituționale în ceea ce privește procedura parlamentară de adoptare a legilor, că reglementarea într-un

domeniu care, prin excelență, aparține legii organice, prin adoptarea unei legi cu caracter derogatoriu sau special, trebuie să se supună dispozițiilor art. 76 alin. (1) din Constituție, indiferent de majoritatea de vot întrunită în cele două Camere ale Parlamentului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 442 din 10 iunie 2015, paragraful 31, sau Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, paragraful 42). Curtea a mai reținut, la par.39, că legea supusă controlului de constituționalitate, întrucât reglementează în domenii rezervate legii organice, trebuie să se supună dispozițiilor art. 76 alin. (1) din Constituție. Or, aceasta a fost votată cu majoritatea membrilor prezenți în Camera Deputaților, majoritate acceptată doar pentru legile ordinare. În concluzie, Curtea a reținut că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura ar fi trebuit să fie adoptată și votată ca lege organică, potrivit art. 136 alin. (4), precum și art. 76 alin. (1) din Constituție. Totodată, la par.42, Curtea a reținut că, întrucât dispozițiile art.I pct.17 din legea criticată modifică limitele speciale ale pedepsei cu închisoarea pentru infracțiunile din domeniul piscicol stabilite prin lit. a)-c) ale art. 65 alin.1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 23/2008, acestea au un caracter organic și, în consecință, legea supusă controlului de constituționalitate trebuia votată și adoptată ca lege organică, potrivit art. 73 alin. (3) lit. h) și art. 76 alin. (1) din Constituție. Referitor la critica de neconstituționalitate extrinsecă privind încălcarea dispozițiilor art. 75 alin. (3) din Constituție referitoare la principiul bicameralismului, Curtea a constatat, la par.53, că, având în vedere că forma adoptată de Camera Deputaților modifică substanțial configurația inițiativei legislative și a formei adoptate de Senat, au fost încălcate dispozițiile art. 75, coroborate cu cele ale art. 61 alin. (2) din Constituție, referitoare la principiul bicameralismului, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale. În final, la par.54 al Deciziei nr.312 din 9 mai 2018, având în vedere admiterea criticilor de neconstituționalitate extrinsecă, privind încălcarea dispozițiilor art. 73 alin. (3) lit. h),

art. 61 alin. (2), art. 75 alin. (3), art. 76 alin. (1) și art. 136 alin. (4) din Legea fundamentală, Curtea a constatat că nu mai este necesară analizarea criticilor de neconstituționalitate intrinsecă formulate de autorul obiecției de neconstituționalitate și că soluția sancționează exclusiv nerespectarea exigențelor impuse de Constituție în ceea ce privește procedura legislativă de adoptare a legii supuse controlului de constituționalitate, Parlamentul având competența de a proceda la adoptarea acesteia în conformitate cu dispozițiile din Legea fundamentală.

21. Ulterior pronunțării acestei decizii, potrivit fișei procesului legislativ (PL-x 132/2017), la data de 29 iunie 2018, legea a fost înregistrată la Senat, pentru reexaminare. Comisia pentru constituționalitate și Comisia pentru agricultură, industrie alimentară și dezvoltare rurală au hotărât, în ședința din 3 octombrie 2018, să adopte raport comun de admitere, fără amendamente. La data de 15 octombrie 2018, legea a fost adoptată de Senat, ca lege organică, potrivit prevederilor art.76 alin.(1) din Constituție, în aceeași formă cu cea inițial adoptată de Camera Deputaților, la data de 14 martie 2018.

22. La data de 17 octombrie 2018, legea astfel adoptată de Senat a fost înregistrată la Camera Deputaților. Cele trei comisii sesizate cu reexaminarea legii, respectiv, Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice, Comisia juridică, de disciplină și imunități și Comisia pentru mediu și echilibru ecologic, au dezbătut reexaminarea acesteia în ședințe separate și au propus Plenului Camerei Deputaților adoptarea legii, în forma adoptată de Senat, fără amendamente, respectiv a legii trimise inițial la promulgare. Ulterior, legea a fost dezbătută în plenul Camerei Deputaților și adoptată, la data de 20 martie 2019, ca lege organică, potrivit prevederilor art.76 alin.(1) din Constituție, în aceeași formă.

23. **Referitor la critica de neconstituționalitate extrinsecă privind încălcarea dispozițiilor art.147 alin.(2) și (4) din Constituție**, autorul obiecției susține, în esență, că legea criticată încalcă dispozițiile art.147 alin.(2) și (4) din Constituție,

întrucât aceasta a fost adoptată, în procedura reexaminării, cu ignorarea Deciziei nr.312 din 9 mai 2018 și a jurisprudenței constante a Curții Constituționale, aplicabilă în ipoteza constatării neconstituționalității a unei legi în ansamblu.

24. Cu privire la aceste susțineri, Curtea constată că, potrivit art. 147 alin. (2) din Constituție, *„În cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale”*. În jurisprudența sa referitoare la interpretarea art. 147 alin. (2) din Constituție, Curtea a statuat, de principiu, că, în situația în care constată neconstituționalitatea unei legi în ansamblul său, și nu doar a unor dispoziții din aceasta, *„pronunțarea unei astfel de decizii are un efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări”*. Totodată, în considerarea prevederilor art.61 alin.(1) din Constituție, care stabilesc că *„Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării”*, Curtea a mai reținut următoarele: *„competența de legiferare a acestuia cu privire la un anumit domeniu nu poate fi limitată dacă legea astfel adoptată respectă exigențele Legii fundamentale. Prin urmare, opțiunea legiuitorului de a legifera în materia în care Curtea Constituțională a admis o sesizare de neconstituționalitate cu privire la o lege în ansamblul său presupune parcurgerea tuturor fazelor procesului legislativ prevăzut de Constituție și de regulamentele celor două Camere ale Parlamentului”* (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.308 din 28 martie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.309 din 9 mai 2012, Decizia nr.1 din 10 ianuarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 123 din 19 februarie 2014, Decizia 619 din 11 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.6 din 4 ianuarie 2017, par.50, sau Decizia nr.432 din 21 iunie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.575 din 6 iulie 2018, par.35). De asemenea, prin Decizia nr.619 din 11 octombrie 2016, par.50, Curtea a stabilit că reexaminarea, mai

exact punerea de acord a deciziei, se aplică numai atunci când Curtea a constatat neconstituționalitatea unor dispoziții ale acesteia, și nu atunci când neconstituționalitatea vizează actul normativ în ansamblul său, în caz contrar încălcându-se art.147 alin. (2) din Constituție (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 581 din 20 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 737 din 22 septembrie 2016, par. 45-48). Totodată, prin Decizia nr.432 din 21 iunie 2018, par.36, Curtea a stabilit faptul că art.147 alin.(2) din Constituție nu este incident, întrucât prin decizia Curții Constituționale a fost constatată neconstituționalitatea legii în ansamblul său, iar nu doar a unor dispoziții din cuprinsul acesteia. Prin aceeași decizie, par.38, Curtea a statuat că „reexaminarea, așa cum este menționată în cuprinsul art.147 alin.(2) din Constituție, vizează exclusiv punerea de acord cu decizia Curții a acelor dispoziții constatate neconstituționale, dintr-o lege nepromulgată încă. Așadar, procedura reexaminării nu poate fi aplicată când în discuție este un act normativ declarat neconstituțional în ansamblul său. Așa cum a arătat Curtea în jurisprudența sa, în acest caz legiuitorul nu poate acoperi viciul de constituționalitate constatat prin respectiva decizie de admitere prin procedura reexaminării, urmând a constata încetarea procesului legislativ, la data publicării deciziei în Monitorul Oficial al României, Partea I, fără a fi necesară declanșarea unei proceduri parlamentare distincte în acest sens. Aceasta deoarece însăși decizia Curții reprezintă, prin raportare la art.147 alin.(4) din Constituție, temeiul pentru încetarea de drept a respectivului demers legislativ, la fel cum procedura reexaminării legii este deschisă de drept odată cu publicarea unei decizii prin care Curtea constată neconstituționalitatea unor dispoziții dintr-o lege, în cadrul controlului de constituționalitate *a priori*. Mai departe, este opțiunea legiuitorului dacă decide să mai legifereze în respectiva materie sau nu, iar dacă își menține voința de reglementare, atunci trebuie să o facă *ab initio*, în cadrul unui nou proces legislativ, cu parcurgerea tuturor etapelor sale specifice: înregistrarea unei inițiative legislative, însoțită de expunerea de motive, solicitarea și obținerea

avizelor necesare, procedura întocmirii rapoartelor în comisiile de specialitate ale fiecărei Camere, dezbaterile și votul din fiecare Cameră, potrivit competenței stabilite de art.75 din Constituție”.

25. Așadar, așa cum este statuat, cu valoare de principiu, în jurisprudența Curții Constituționale, în situația constatării neconstituționalității legii în ansamblul său, pronunțarea unei astfel de decizii are un efect definitiv cu privire la acel act normativ, consecința fiind încetarea procesului legislativ în privința respectivei reglementări. Parlamentului îi revine obligația să constate încetarea de drept a procesului legislativ, ca urmare a constatării neconstituționalității legii, în integralitatea sa, iar, în ipoteza inițierii unui nou demers legislativ cu privire la același domeniu de reglementare, să se conformeze celor statuate prin decizia Curții Constituționale (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.76 din 30 ianuarie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.217 din 20 martie 2019, par.42, Decizia nr.139 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.336 din 3 mai 2019, par.87, Decizia nr.140 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.377 din 14 mai 2019, par.86, sau Decizia nr.141 din 13 martie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.389 din 17 mai 2019, par.96).

26. Curtea reține că jurisprudența sa mai sus-amintită vizează, cu caracter general, inițiativele legislative reglementate de art.74 din Constituție. Cu privire, însă, la ipoteza particulară a unei legi de aprobare a unei ordonanțe de urgență a Guvernului, Curtea reține incidența dispozițiilor constituționale ale art.74 alin.(3), potrivit căruia *„Guvernul își exercită inițiativa legislativă prin transmiterea proiectului de lege către Camera competentă să îl adopte, ca primă Cameră sesizată”* și ale art.115 alin.(4)-(8) referitoare la condițiile de adoptare a ordonanțelor de urgență ale Guvernului. Potrivit art.115 alin.(5) din Constituție, *„Ordonanța de urgență intră în vigoare numai după depunerea sa spre dezbateri în procedura de urgență la Camera competentă să fie sesizată și după publicarea ei în Monitorul Oficial al României [...]”*.Astfel,

transmiterea proiectului de lege de aprobare a ordonanței de urgență a Guvernului către Camera competentă să îl adopte reprezintă una dintre cele două condiții cumulative pentru intrarea în vigoare a ordonanței de urgență a Guvernului.

27. Aplicând jurisprudența de principiu a Curții Constituționale referitoare la efectele deciziei de constatare a neconstituționalității unei legi în ansamblul său la situația specifică a legilor de aprobare a ordonanțelor de urgență ale Guvernului, este evident că, în cazul constatării neconstituționalității unei legi de aprobare a unei ordonanțe de urgență a Guvernului, în ansamblul ei, noul proces legislativ vizează întreaga procedură parlamentară derulată în fața celor două Camere ale Parlamentului, mai puțin depunerea inițiativei legislative, care s-a realizat în temeiul art.115 alin.(5) din Constituție și care a fundamentat intrarea în vigoare a ordonanței de urgență a Guvernului.

28. Așadar, sub aspectul efectelor pe care le produce decizia de constatare a neconstituționalității unei legi, în ansamblul ei, diferența specifică dintre legea de aprobare a unei ordonanțe de urgență a Guvernului, declarată neconstituțională în ansamblu ei, și celelalte tipuri de legi, declarate neconstituționale, în ansamblul lor, este dată de reglementarea expresă din art.115 alin.(5) din Constituție, potrivit căruia ordonanța de urgență intră în vigoare numai după depunerea sa spre dezbateră în procedura de urgență la Camera competentă să fie sesizată, respectiv numai după depunerea proiectului de lege de aprobare a actului Guvernului.

29. Prin urmare, aplicând jurisprudența, cu valoare de principiu, a Curții Constituționale la cazul specific al constatării neconstituționalității unei legi de aprobare a unei ordonanțe de urgență a Guvernului, în ansamblu său, Curtea reține că, ulterior deciziei de admitere a Curții, Parlamentul - ținând cont de proiectul de lege de aprobare a ordonanței de urgență transmis anterior de Guvern - trebuie să parcurgă din nou toate etapele ulterioare inițierii procesului legislativ, și anume procedura din

comisiile parlamentare, dezbaterile și votul din fiecare Cameră, potrivit competenței stabilite de art.75 din Constituție.

30. Analizând procesul legislativ al legii supuse controlului de constituționalitate, Curtea reține că, inițial, Proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura a fost inițiat de Guvern și înregistrat la data de 28 noiembrie 2016 la Senat, pentru dezbateri, având avizul favorabil al Consiliului Legislativ. Forma inițiatorului cuprindea articolul unic potrivit căruia *„Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura”*. În ședința plenului Senatului din data de 13 februarie 2017, proiectul de lege s-a considerat adoptat, fără a fi dezbătut în Plen, potrivit prevederilor art.115 alin.(5) teza a III-a din Constituția României, republicată (conform căruia *„Dacă în termen de cel mult 30 zile de la depunere, Camera sesizată nu se pronunță asupra ordonanței, aceasta este considerată adoptată și se trimite celeilalte Camere care decide de asemenea în procedură de urgență”*). Proiectul de lege a fost transmis Camerei Deputaților, iar Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisia pentru mediu și echilibru ecologic au emis un raport comun, în sensul propunerii plenului Camerei Deputaților a adoptării proiectului de lege cu 43 de amendamente admise, proiect de lege dezbătut și adoptat la aceeași dată. La sesizarea Președintelui României, prin Decizia nr.312 din 9 mai 2018, Curtea a constatat neconstituționalitatea Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura, în ansamblul său, iar nu doar a unor dispoziții din cuprinsul acesteia. Astfel, Curtea a constatat atât încălcarea dispozițiilor art.75, coroborate cu cele ale art.61 alin.(2) din Constituție, referitoare la principiul bicameralismului, cât și încălcarea dispozițiilor art.73 alin.(3) lit. h), art.76

alin. (1) și art.136 alin. (4) din Legea fundamentală, întrucât legea criticată avea caracter de lege organică.

31. Ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr.312 din 9 mai 2018, a fost declanșată procedura reexaminării legii la Senat. Comisia pentru constituționalitate și Comisia pentru agricultură, industrie alimentară și dezvoltare rurală au adoptat, în ședința din 3 octombrie 2018, un „raport comun de admitere, fără amendamente, în forma trimisă la promulgare”. La data de 15 octombrie 2018, legea a fost adoptată de Senat. Ulterior, la Camera Deputaților cele trei comisii sesizate cu reexaminarea legii, respectiv, Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice, Comisia juridică, de disciplină și imunități și Comisia pentru mediu și echilibru ecologic, au dezbătut reexaminarea acesteia în ședințe separate și au propus Plenului Camerei Deputaților adoptarea legii, în forma adoptată de Senat, fără amendamente, respectiv a legii trimise inițial la promulgare. Legea a fost dezbătută în plenul Camerei Deputaților și adoptată, la data de 20 martie 2019, ca lege organică, potrivit prevederilor art.76 alin.(1) din Constituție, în aceeași formă cu cea trimisă inițial la promulgare.

32. Astfel, Curtea constată că, efect al Deciziei nr.312 din 9 mai 2018, Parlamentului îi revenea obligația, potrivit art.147 alin. (2) și (4) din Constituție și jurisprudenței Curții Constituționale, ca, ținând cont de proiectul de lege de aprobare a ordonanței de urgență transmis deja de Guvern - proiect care conținea articolul unic potrivit căruia „*Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura*” - să parcurgă din nou etapele ulterioare inițierii procesului legislativ, etape constând în procedura din comisiile parlamentare, dezbaterile și votul din fiecare Cameră, potrivit competenței stabilite de art.75 din Constituție, iar în cadrul acestei proceduri să se conformeze celor statuate prin decizia sus-amintită. Însă, Curtea reține că, deși constatase prin Decizia nr.312 din 9 mai 2018 neconstituționalitatea

extrinsecă a Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016, atât comisiile parlamentare de la Senat, cât și cele de la Camera Deputaților au adoptat rapoarte de admitere, fără amendamente, a legii trimise inițial la promulgare, respectiv a formei adoptate inițial de Camera Deputaților. Or, această lege a fost declarată neconstituțională, în ansamblul său, prin Decizia Curții Constituționale nr.312 din 9 mai 2018. Așadar, parcurgerea din nou, cu respectarea Deciziei Curții Constituționale nr.312 din 9 mai 2018, a etapelor ulterioare inițierii procesului legislativ - și anume procedura din comisiile parlamentare, dezbaterile și votul din fiecare Cameră, potrivit competenței stabilite de art.75 din Constituție – presupune depunerea și admiterea din nou a amendamentelor proprii noului proces legislativ. Or, în speță, atât comisiile parlamentare de la Senat, cât și cele de la Camera Deputaților au adoptat rapoarte de admitere, fără amendamente, a legii trimise inițial la promulgare, respectiv a formei adoptate inițial de Camera Deputaților.

33. Având în vedere acestea, Curtea constată că, ulterior Deciziei nr.312 din 9 mai 2018, Parlamentul - ținând cont de proiectul de lege de aprobare a ordonanței de urgență transmis anterior de Guvern – nu a parcurs din nou etapele procesului legislativ, și anume procedura din comisiile parlamentare, inclusiv depunerea de amendamente, dezbaterile și votul din fiecare Cameră, potrivit competenței stabilite de art.75 din Constituție, cu respectarea Deciziei nr.312 din 9 mai 2018, ci comisiile celor două Camere au adoptat rapoarte de admitere, fără amendamente, a legii trimise inițial la promulgare, respectiv a formei adoptate inițial de Camera Deputaților, astfel că, în final, atât Senatul, cât și Camera Deputaților au adoptat această formă a legii. Prin urmare, legea criticată a fost adoptată cu nerespectarea dispozițiilor art.147 alin.(2) și (4) din Constituție, fiind neconstituțională, în ansamblul său.

34. Având în vedere reținerea criticii de neconstituționalitate extrinsecă privind încălcarea dispozițiilor art.147 alin.(2) și (4) din Legea fundamentală, Curtea constată că nu mai este necesară analizarea criticilor de neconstituționalitate intrinsecă

formulate de autorul obiecției de neconstituționalitate (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 747 din 4 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 922 din 11 decembrie 2015, par. 35, sau Decizia nr. 442 din 10 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 526 din 15 iulie 2015, par. 33).

35. Ca efect al prezentei decizii, potrivit dispozițiilor art.147 alin. (2) și (4) din Legea fundamentală, Parlamentului îi revine în continuare obligația de a parcurge din nou toate etapele ulterioare inițierii procesului legislativ, și anume procedura din comisiile parlamentare, dezbaterile și votul din fiecare Cameră, potrivit competenței stabilite de art.75 din Constituție, iar, în cadrul acestei proceduri, să se conformeze celor statuate atât prin Decizia nr.312 din 9 mai 2018, cât și prin prezenta decizie.

36. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura este neconstituțională, în ansamblul său.

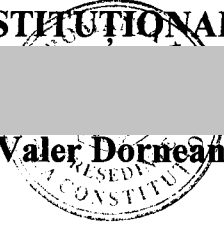
Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 29 mai 2019.

**PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**

Prof.univ.dr. Valer Dorneanu /

**MAGISTRAT-ASISTENT,
Ioana Marilena Chiorean**

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

DATE: 10000
635/29.06.2018

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr. 2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725 București, România

Telefon: (+40-21) 313 25 31

Fax: (+40-21) 312 54 80

Internet : <http://www.ccr.ro>

E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.496A/2018

L635/2016

SENAT
PREȘEDINTE
Nr. 1533
Data 28.06.2018

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDIȚIONALĂ
NR. 5155 / 28 JUN 2018

DOMNULUI

CĂLIN CONSTANTIN ANTON POPESCU-TĂRICEANU

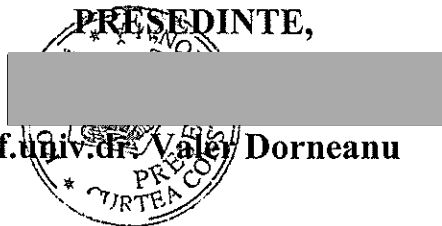
Președintele Senatului

În conformitate cu dispozițiile art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm alăturat Decizia nr.312 din 9 mai 2018, prin care Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura este neconstituțională, în ansamblul său.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

PREȘEDINTE,

Prof.univ.dr. Valer Dorneanu

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr.496A/2018

DECIZIA nr.312
din 9 mai 2018

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura

Valer Dorneanu	- președinte
Marian Enache	- judecător
Petre Lăzăroiu	- judecător
Mircea Ștefan Minea	- judecător
Daniel Marius Morar	- judecător
Mona-Maria Pivniceru	- judecător
Livia Doina Stanciu	- judecător
Simona-Maya Teodoroiu	- judecător
Varga Attila	- judecător
Ioana Marilena Chiorean	- magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost formulată în temeiul art.146 lit.a) teza întâi din Constituție și al art.15 alin.(1) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr.2638 din 5 aprilie 2018, și constituie obiectul Dosarului nr.496A/2018. La sesizare a

fost anexată Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura.

3. **În motivarea obiecției de neconstituționalitate**, Președintele României susține că, atât prin modul în care a fost adoptată, cât și prin conținutul său normativ, legea criticată încalcă prevederile art.1 alin.(5), ale art.15 alin.(2), ale art.44 alin.(1)-(3), ale art.45 coroborat cu art.135, ale art.73 alin.(3) lit.h) și m) raportat la art.76 alin.(1) din Constituție, precum și pe cele ale art.75 alin.(3) din Constituție.

4. **Cu privire la motivele de neconstituționalitate extrinsecă**, se arată că legea criticată a fost adoptată, în temeiul prevederilor art.75 și ale art.76 alin.(2) din Constituție, ca lege ordinară, deși în conținutul său normativ se regăsesc dispoziții care se încadrează în domeniul de reglementare al legii organice. Astfel, art.I pct.2 din legea supusă controlului de constituționalitate stabilește măsurile privind concesionarea, închirierea sau privatizarea în domeniul piscicol. De asemenea, art.I pct.5 din lege prevede o nouă atribuție în sarcina Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, respectiv aceea de a privatiza societăți comerciale cu profil piscicol și amenajări piscicole pe care le are în portofoliu în conformitate cu prevederile Legii nr. 268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului. Totodată, art.I pct.7 din aceeași lege instituie posibilitatea atribuirii directe - spre concesionare investitorilor - a terenurilor pe care sunt amplasate amenajări piscicole, precum și terenurile aferente acestora, din domeniul public sau privat al statului. Astfel, obiectul de reglementare al dispozițiilor sus-menționate instituie posibilități de punere în valoare a bunurilor proprietate publică sau privată a statului din domeniul specific al pescuitului și acvaculturii, sub forma concesionării, închirierii sau privatizării, după caz. Or, toate aceste reglementări vizează regimul juridic general al proprietății, cu privire la care art.73 alin.(3) lit.m) din Constituție impune adoptarea

de legi cu caracter organic, sens în care se invocă Decizia Curții Constituționale nr.89 din 28 februarie 2017.

5. De asemenea, se susține că art.I pct.17 din legea criticată modifică regimul sancționatoriu aplicabil unor fapte stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, ce constituie infracțiuni, ceea ce atrage incidența art.73 alin.(3) lit.h) din Constituție, potrivit căruia infracțiunile și pedepsele se reglementează prin lege organică.

6. Invocând Decizia Curții Constituționale nr.442 din 10 iunie 2015, autorul obiecției de neconstituționalitate susține că, prin legea criticată, legiuitorul a ignorat criteriul material în funcție de care trebuie stabilit caracter organic sau ordinar al unei legi, ceea ce contravine jurisprudenței Curții Constituționale. Ținând cont de toate aceste argumente, se arată că anumite dispoziții din legea criticată vizează materia legii organice, însă aceasta a fost adoptată de Camera decizională, în temeiul art.76 alin.(2) din Constituție. Mai mult, se arată că legea criticată a fost adoptată cu un număr de 162 de voturi pentru, număr insuficient de voturi pentru ca prevederile art.76 alin.(1) din Constituție să poată fi respectate.

7. A doua critică de neconstituționalitate extrinsecă vizează încălcarea dispozițiilor art.75 alin.(3) din Constituție, referitor la principiul bicameralismului. În acest sens, se invocă Decizia Curții Constituționale nr.624 din 26 octombrie 2016 și se arată că, din analiza dispozițiilor legii supuse controlului de constituționalitate, rezultă faptul că Senatul, în calitate de primă Cameră sesizată, a aprobat Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 fără nicio modificare și/sau completare. În schimb, Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a adoptat Legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 aducându-i nu mai puțin de 21 de amendamente, multe dintre acestea generând deosebiri majore de conținut între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului, aspect de natură să aducă atingere principiului constituțional al bicameralismului.

8. Referitor la motivele de neconstituționalitate intrinsecă, se susține că dispozițiile art.I pct.7 și art.I pct.12 din legea criticată nu respectă principiul supremației legilor și nici principiul securității raporturilor juridice, în componenta sa referitoare la claritatea și previzibilitatea legii, încălcând astfel art.1 alin.(5) din Constituție, sens în care se invocă Decizia Curții Constituționale nr.30 din 27 ianuarie 2016. Astfel, art.I pct.7 din legea criticată prevede faptul că *„terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și terenurile aferente acestora, din domeniul public/privat al statului, vor fi atribuite direct spre concesiune investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, cu obligativitatea menținerii obiectului de activitate al exploatării piscicole pe perioada concesiunii”*. Or, atribuirea directă a concesiunii afectează interesul public prin eliminarea posibilității de a fi depuse mai multe oferte și de a obține cea mai mare redevență în urma concurenței dintre ofertanți. Mai mult, instituirea unui astfel de regim de excepție de la regimul general al concesiunii bunurilor proprietate publică stabilit de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică, pentru o singură categorie de beneficiari nu respectă principiile stabilite de art. 13 din acest act normativ, respectiv: transparența, tratamentul egal, proporționalitatea, nediscriminarea și libera concurență. Art.I pct.12 din legea supusă controlului de constituționalitate introduce un nou alineat la art.23 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, conform căruia personalul de pază prevăzut la alin.(7) al art.23, respectiv personalul organizațiilor vânătoarești, este împuternicit să sancționeze faptele ce constituie contravenții și să constate infracțiunile piscicole. Chiar dacă sancționarea contravențiilor poate fi realizată, potrivit art.15 alin.(2) din Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, în baza unei legi speciale, de către personalul angajat al unor entități juridice de drept privat, împuternicirea acestora să constate infracțiuni contravine prevederilor art.61 din Codul de procedură penală, potrivit căruia *„Ori de*

câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate: a) organele inspecțiilor de stat, ale altor organe de stat, precum și ale autorităților publice, instituțiilor publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile care constituie încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează, potrivit legii”. De asemenea, prevederea este lipsită de claritate și poate da naștere unor situații de incoerență și instabilitate, prin împuternicirea personalului organizațiilor vânătoarești de a sancționa faptele ce constituie contravenții și excluderea asociațiilor și organizațiilor de pescuit, responsabile în mod firesc de paza, controlul și exploatarea resurselor acvatice vii și a activităților din domeniul piscicol.

9. A doua critică de neconstituționalitate intrinsecă vizează dispozițiile art.I pct.13 din legea criticată, potrivit căreia „asociațiile de pescari, precum și forurile lor de reprezentare la nivel național, constituite pentru practicarea pescuitului în scop recreativ, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 26/2000 [...], vor fi luate în evidență de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și de Ministerul Apelor și Pădurilor, ca reprezentanți ai societății civile, în vederea stabilirii de programe de acțiuni și proiecte comune pentru conservarea și protejarea resurselor acvatice vii, programe anuale care vor fi finanțate de către asociațiile de pescari, titulari ai dreptului de pescuit recreativ pe sectoarele de habitate piscicole naturale pentru care dețin contracte de utilizare, din veniturile rezultate din cotizațiile membrilor asociației, aceste acțiuni urmând să fie avizate și verificate de către specialiștii din cadrul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură”. Din modul de redactare a acestei norme, se poate interpreta că obligația de finanțare ce va reveni titularilor dreptului de pescuit recreativ pe sectoarele de habitate piscicole naturale pentru care dețin contracte de utilizare își are izvorul direct în lege, fără acordul prealabil al acestora (altfel spus, fără modificarea contractului de utilizare), ceea ce este de natură să afecteze, pe de-o parte, libertatea economică, garantată de art.45 și

art.135 din Constituție, iar, pe de altă parte, dreptul de proprietate asupra resurselor financiare, garantat de art.44 alin.(1)-(3) din Constituție.

10. A treia critică de neconstituționalitate intrinsecă vizează dispozițiile art.I pct.20 din legea criticată, potrivit căreia „*Lista lacurilor de acumulare (...) se aprobă prin hotărâre a Guvernului în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență*”, precum și dispozițiile art.I pct.21, care modifică art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 și care prevăd că, „*Pentru lacurile de acumulare (...) închirierea acestora se realizează de către administrator în baza unei metodologii aprobate prin ordin comun (...), în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență*”. Se susține că aceste dispoziții contravin principiului neretroactivității legii. În acest sens, se precizează că Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.957 din 28 noiembrie 2016, iar legea dedusă controlului de constituționalitate a fost adoptată de Parlament la data de 14 martie 2018. Din conținutul normativ al art.I pct.20 și art.I pct.21 rezultă că termenul de 60 de zile calculat de la data intrării în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 era deja epuizat, la data adoptării legii criticate. Astfel, dispozițiile menționate ce dispun pentru trecut contravin principiului neretroactivității legii, consacrat de art.15 alin.(2) din Constituție, precum și dispozițiilor art.78, potrivit cărora legea se publică în Monitorul Oficial și intră în vigoare la 3 zile de la data publicării sau la o dată ulterioară prevăzută în textul ei.

11. În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a comunica punctele lor de vedere.

12. **Președintele Camerei Deputaților** a transmis punctul său de vedere, prin adresa cu nr.2/4121 din 26 aprilie 2018, înregistrată la Curtea Constituțională cu

nr.3161 din 26 aprilie 2018, în sensul că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată. Cu privire la încălcarea principiului bicameralismului, se arată că această susținere este nefondată, sens în care se invocă Deciziile Curții Constituționale nr.1093 din 15 octombrie 2008 și nr.1 din 11 ianuarie 2012, potrivit cărora aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect „deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate [...] în sensul că aceasta ar fi Camera care ar fixa în mod definitiv conținutul proiectului sau propunerii legislative (și, practic, conținutul normativ al viitoarei legi), ceea ce are drept consecință faptul că cea de-a doua Cameră, Camera decizională, nu va avea posibilitatea să modifice ori să completeze legea adoptată de Camera de reflecție, ci doar posibilitatea de a o aproba sau de a o respinge”. Referitor la încălcarea dispozițiilor art.1 alin.(5) din Constituție, se arată că principiul legalității impune obligația ca normele adoptate să fie precise, clare și previzibile. În acest context, Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența sa, că orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat, conducând la caracterul de *lex certa* al normei (a se vedea, în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 189 din 2 martie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.307 din 5 aprilie 2006, Decizia nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, sau Decizia nr. 26 din 18 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 116 din 15 februarie 2012). De asemenea, se arată că, prin Decizia nr.733 din 10 iulie 2012, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra aspectelor privitoare la lipsa de claritate și previzibilitate în sensul că acestea „nu reprezintă o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci vizează în fapt probleme de aplicare a legii”, neintrând în sfera de competență a Curții Constituționale, ci în competența exclusivă a Parlamentului de a interveni pe calea unor modificări, completări sau abrogări, pentru a asigura ordinea juridică necesară. Or, Parlamentul, în calitate de unică putere

legiuitoare, a adoptat actul normativ în mod legitim și asumat, conform Constituției, principiul legalității stând la baza oricăror acte adoptate de acest organ reprezentativ. Cu privire la critica referitoare la încălcarea art.45 privind libertatea economică a titularilor drepturilor de pescuit, se arată că această normă constituțională vizează doar elementele generale de realizare a unor programe anuale de conservare și protejare a resurselor acvatice vii, la care vor participa și reprezentanți ai societății civile și asociațiile de pescari. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Ministerul Apelor și Pădurilor trebuie să exercite, în numele statului, prerogativele de conservare și de protejare a resurselor acvatice vii prin inițierea de programe anuale în acest scop. Modificările și completările adoptate contribuie la îmbunătățirea reglementărilor privind accesul la resursele acvatice vii, la reducerea presiunii financiare exercitate asupra pescarilor și la sprijinirea organizațiilor de producători din sectorul de pescuit.

13. **Președintele Senatului și Guvernul** nu au transmis Curții Constituționale punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr.47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.a) din Constituție, precum și ale art.1, art.10, art.15 și art.18 din Legea nr.47/1992, republicată, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.

15. Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, în ansamblul său, lege adoptată de Camera Deputaților, în calitate de

Cameră decizională, la data de 14 martie 2018. Dispozițiile legii criticate au următorul cuprins:

„Art. I. - Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85 din 23 noiembrie 2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 957 din 28 noiembrie 2016, cu următoarele modificări și completări:

1. La articolul I, înaintea punctului 1 se introduce un nou punct, cu următorul cuprins:

„ La articolul 1 alineatul (2), după litera e) se introduce o nouă literă, litera e¹), cu următorul cuprins:

«e¹) lacuri în care se practică acvacultura;»”

2. La articolul I punctul 1, litera l) a alineatului (2) al articolului 1 se modifica și va avea următorul cuprins:

„1) concesionarea, închirierea sau privatizarea în domeniul piscicol;”

3. La articolul I, după punctul 4 se introduce un nou punct, punctul 4¹,cu următorul cuprins:

„4¹. La articolul 2 punctul 2, după litera g) se introduce o nouă literă, litera h), cu următorul cuprins:

«h) amenajarea agro-piscicolă - incintă îndiguită în care se desfășoară atât activitate de piscicultură, cât și de cultură a cerealelor și/sau de creștere a animalelor, piscicultura fiind activitatea principală.»”

4. La articolul I punctul 6, punctul 18² al articolului 2 se modifică și va avea următorul cuprins:

„18². pescuit recreativ - activități necomerciale de pescuit pentru utilizarea resurselor acvatice vii în scop recreativ;”

5. La articolul I punctul 8, după litera b) a alineatului (3) al articolului 4 se introduce o nouă literă, litera b¹), cu următorul cuprins:

„b¹) privatizează societățile reglementate de Legea nr. 31/1990 privind societățile, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu profil piscicol și amenajările piscicole pe care le are în portofoliu, în conformitate cu prevederile Legii nr.268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la vânzarea acțiunilor și activelor;”

6. La articolul I punctul 8, litera c) a alineatului (3) al articolului 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) administrează terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole aparținând domeniului public al statului, inclusiv lacurile de acumulare și lacurile care au drept folosință unică piscicultura, prin derogare de la prevederile art.4 alin.(2) din Legea apelor nr.107/1996, cu modificările și completările ulterioare, și de la prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.107/2002 privind înființarea Administrației Naționale «Apele Române», aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.404/2003, cu modificările și completările ulterioare;”

7. La articolul I punctul 8, după litera e) a alineatului (3) al articolului 4 se introduce o nouă literă, litera e¹), cu următorul cuprins:

„e¹) terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și terenurile aferente acestora, din domeniul public/privat al statului, vor fi atribuite direct spre concesionare investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, cu obligativitatea menținerii obiectului de activitate al exploatării piscicole pe perioada concesiunii;”

8. La articolul I punctul 8, litera f) a alineatului (3) al articolului 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„f) concesionează/închiriază lacurile de acumulare și lacurile care au folosință unică piscicultura, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;”

9. La articolul I punctul 8, după litera o) a alineatului (3) a articolului 4 se introduc două noi litere, literele p) și q), cu următorul cuprins:

„p) primește solicitări de ajutor de stat, verifică eligibilitatea acestora și acordă sprijin financiar producătorilor din acvacultură și pescuit din resursele bugetului de stat, aprobate cu această destinație;

q) răspunde de aplicarea regulilor de ajutor de stat în domeniul pescuitului și acvaculturii.”

10. La articolul I punctul 12, alineatul (2) al articolului 23 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Condițiile de practicare a pescuitului recreativ, modelele permiselor de pescuit în scop recreativ în habitatele piscicole naturale, precum și modul de eliberare și contravaloarea permiselor se stabilesc prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.”

11. La articolul I punctul 12, alineatul (6) al articolului 23 se abrogă.

12. La articolul I punctul 12, după alineatul (6) al articolului 23 se introduc trei noi alineate, alineatele (7) - (9), cu următorul cuprins:

„(7) Organizațiile vânătorești beneficiare ale contractelor de utilizare a resurselor acvatice vii în scop recreativ exercită pe zonele de pescuit atribuite, prin personal angajat specializat, atestat și avizat în conformitate cu prevederile legii, paza resurselor acvatice vii, controlul exploatării acestora, verificarea activităților de pescuit, combaterea braconajului piscicol și preîntâmpinarea distrugerii și degradărilor piscicole de orice fel.

(8) Personalul de pază prevăzut la alin.(7), dotat cu uniformă, insignă și armament de pază, este împuternicit să sancționeze faptele ce constituie contravenții și să constate infracțiunile piscicole prevăzute de prezenta lege.

(9) În timpul exercitării atribuțiilor de serviciu, personalul de pază este asimilat personalului care îndeplinește o funcție ce implică exercițiul autorității publice.”

13. La articolul I punctul 12, articolul 25 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 25. - Asociațiile de pescari, precum și forurile lor de reprezentare la nivel național, constituite pentru practicarea pescuitului în scop recreativ, în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.246/2005, cu modificările și completările ulterioare, vor fi luate în evidență de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și de Ministerul Apelor și Pădurilor, ca reprezentanți ai societății civile, în vederea stabilirii de programe de acțiuni și proiecte comune pentru conservarea, protejarea și repopularea conformă a resurselor acvatice vii, programe anuale care vor fi finanțate de către asociațiile de pescari, titulari ai dreptului de pescuit recreativ pe sectoarele de habitate piscicole naturale pentru care dețin contracte de utilizare, din veniturile rezultate din cotizațiile membrilor asociației, aceste acțiuni urmând să fie avizate și verificate de către specialiștii din cadrul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură.”

14. La articolul I punctul 17, alineatul (6) al articolul 43 se modifică și va avea următorul cuprins:

„(6) Instituțiile publice, regiile autonome, unitățile administrativ-teritoriale, precum și societățile reglementate de Legea nr.31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital majoritar de stat, deținătoare de amenajări piscicole, au obligația de a comunica anual, până la data de 30 noiembrie, Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură inventarul amenajărilor piscicole de orice tip care sunt utilizate sau pot fi utilizate pentru desfășurarea activității de acvacultură.”

15. La articolul I punctul 23, litera a) a articolului 58 se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) pescuitul recreativ al oricăror specii de pește și altor viețuitoare acvatice vii efectuat în habitatele piscicole naturale, fără permis de pescuit recreativ eliberat de

către beneficiarul contractului de utilizare a resursei acvatice vii sau asociațiile cu care acesta are relații de reciprocitate;"

16. La articolul I punctul 27, litera a) a articolului 62 se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) pescuitul comercial, reținerea la bord, transbordarea, descărcarea și comercializarea resurselor acvatice vii sub dimensiunea minimă legală sau dacă reprezintă mai mult de 5% din captură, în cazul speciilor marine;”

17. La articolul I, după punctul 30 se introduce un nou punct, punctul 30¹, cu următorul cuprins:

„30¹. La articolul 65, partea introductivă a alineatului (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art. 65. - (1) Următoarele fapte constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 ani la 7 ani și interzicerea dreptului de a pescui o perioadă cuprinsă între un an și 3 ani:»”

18. La articolul I, punctul 33 se modifică și va avea următorul cuprins:

„33. La articolul 67, alineatele (1) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

«Art. 67. - (1) Pe lângă organele de urmărire penală sunt competente să efectueze acte de constatare pentru faptele prevăzute la art. 64 și 65 și personalul cu drept de inspecție și control din cadrul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, reprezentanții Gărzii Naționale de Mediu, ai Administrației Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, precum și ofițeri și subofițeri din cadrul Jandarmeriei Romane și personalul angajat de beneficiarii contractelor de utilizare a resurselor acvatice vii în scop recreativ prevăzut la art.23 alin.(7), conform prevederilor art.61 din Legea nr.135/2010 privind Codul de procedura penală, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art.58 - 63 se fac de către personalul cu drept de inspecție și control din cadrul Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură, de către personalul prevăzut la alin. (1), de către ofițerii și agenții din cadrul Poliției Române și Poliției de Frontieră Române, ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române, personalul angajat de beneficiarii contractelor de utilizare a resurselor acvatice vii în scop recreativ prevăzut la art. 23 alin. (7), precum și de către personalul silvic din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva.»

19. În tot cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008, sintagma „pescuit recreativ/sportiv” se înlocuiește cu sintagma „pescuit recreativ”.

20. La articolul II, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Art. II. - (1) Lista lacurilor de acumulare și lacurilor care au ca unică folosință activitatea de piscicultură și care trec din administrarea Administrației Naționale «Apele Române» în administrarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură se aprobă prin hotărâre a Guvernului în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Protocolul de predare-preluare a lacurilor de acumulare și lacurilor care au ca unică folosință activitatea de piscicultură se va încheia între părțile interesate în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la alin. (1).”

21. Articolul III se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. III. - (1) Pentru lacurile de acumulare și lacurile aflate în administrarea Administrației Naționale «Apele Române», în care se poate practica și activitatea de piscicultură, închirierea acestora se realizează de către administrator în baza unei metodologii aprobate prin ordin comun al ministrului apelor și pădurilor și al

ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(2) Nivelul minim al chiriei pentru închirierea prevăzută la alin. (1) va fi stabilit de Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură și Administrația Națională «Apele Române» prin ordin comun al ministrului apelor și pădurilor și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale."

Art.II - Normele metodologice pentru aplicarea prevederilor prezentei legi, se aprobă prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, în termen de 90 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art.75 și ale art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată.

16. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, se susține că prevederile legii criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art.1 alin.(5), potrivit căruia „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”, ale art.15 alin.(2) privind principiul neretroactivității legii, ale art.44 alin.(1)-(3) privind dreptul de proprietate privată, ale art.45 privind libertatea economică, coroborate cu cele ale art.135 privind economia, ale art.73 alin.(3) lit.h) și m) privind domeniile de reglementare prin lege organică, raportate la cele art.76 alin.(1) privind adoptarea legilor organice, precum și celor ale art.75 alin.(3) privind principiul bicameralismului.

17. **Analizând admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate**, sub aspectul obiectului, al titularului sesizării și al termenului de sesizare, Curtea constată că sesizarea care formează obiectul Dosarului nr.496A/2018 îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art.146 lit.a) teza întâi din Constituție. Astfel, Curtea constată că obiectul sesizării îl constituie o lege adoptată de Parlament și încă, nepromulgată, sesizarea a fost formulată de Președintele României, acesta făcând parte dintre titularii dreptului de sesizare, iar sesizarea a fost formulată în interiorul

termenului de 20 zile de la primirea legii adoptate, termen prevăzut de art.77 alin.(1) din Constituție, pentru promulgarea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.67 din 21 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.223 din 13 martie 2018, par.70).

18. Examinând procesul legislativ de adoptare a legii criticate, Curtea observă că proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura a fost inițiat de Guvern și înregistrat la data de 28 noiembrie 2016 la Senat, pentru dezbateră, având avizul favorabil al Consiliului Legislativ. Forma inițiatorului cuprindea articolul unic, potrivit căruia *„Se aprobă Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura.”* După primirea avizelor favorabile de la Comisia pentru mediu și de la Comisia pentru dezvoltare regională, administrarea activelor statului și privatizare, a avizului negativ de la Comisia pentru afaceri europene și a punctului de vedere al Guvernului din 27 ianuarie 2017, în ședința plenului Senatului din data de 13 februarie 2017, proiectul de lege s-a considerat adoptat, fără a fi dezbătut în Plen, potrivit prevederilor art.115 alin.(5) teza a III-a din Constituția României, republicată (conform căruia *„Dacă în termen de cel mult 30 zile de la depunere, Camera sesizată nu se pronunță asupra ordonanței, aceasta este considerată adoptată și se trimite celeilalte Camere care decide de asemenea în procedură de urgență”*). Proiectul de lege a fost transmis Camerei Deputaților și înregistrat la data de 20 februarie 2017 la Biroul permanent al Camerei Deputaților sub Pl-x nr.132/2017. Comisia pentru administrație publică și amenajarea teritoriului, în ședința din 28 februarie 2017, a avizat favorabil proiectul de lege. În ședința din 12 martie 2018, Comisia pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisia pentru mediu și echilibru ecologic au emis un raport comun, în sensul propunerii plenului Camerei Deputaților adoptarea

proiectului de lege cu 43 de amendamente admise. La dezbateri au participat și reprezentanți ai Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Ministerului Apelor și Pădurilor. Proiectul de lege a fost dezbătut în plenul Camerei Deputaților în ședința din 14 martie 2018 și adoptat la aceeași dată, cu 162 voturi pentru, 12 voturi împotriva și 84 abțineri, potrivit Stenogramei Ședinței Camerei Deputaților din 14 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a II-a, nr.44 din 21 martie 2018.

19. **Analizând evoluția legislativă în materie**, Curtea reține că, inițial, **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008** privind pescuitul și acvacultura, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.180 din 10 martie 2008, reglementa conservarea, administrarea și exploatarea resurselor acvatice vii, activitatea de acvacultură, procesarea și comercializarea produselor obținute din pescuit și acvacultură, iar Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (denumită, în continuare, ANPA) avea doar atribuții privind elaborarea strategiei naționale și a reglementărilor referitoare la conservarea și managementul resurselor acvatice vii existente în apele maritime și continentale, la acvacultură, la organizarea pieței produselor pescărești, la structurile de pescuit și acvacultură, precum și implementarea și controlul aplicării și respectării acestora.

20. **Legea nr.317/2009 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.708 din 21 octombrie 2009, a completat art.1 alin.(2), care stabilea măsurile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, cu o nouă literă, lit.l), privind „privatizarea în domeniul piscicol”. Pentru corelare cu art.1, Legea nr.317/2009 a introdus, la art.4, printre atribuțiile ANPA, și atribuțiile privind privatizarea societăților comerciale cu profil piscicol și a amenajările piscicole pe care le are în portofoliu, concesiunea terenurilor (cu excepția celor de pe teritoriul Rezervației Biosferei «Delta Dunării») pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și alte terenuri aferente acestora din domeniul public al statului, încheierea contractelor în

vederea exploatareii și/sau privatizării terenurilor (cu excepția celor de pe teritoriul Rezervației Biosferei «Delta Dunării») pe care sunt amplasate amenajări piscicole, precum și a altor terenuri aferente acestora din domeniul privat al statului. Având în vedere că Legea nr.317/2009 reglementa măsuri în domeniul proprietății, aceasta a fost adoptată ca legea organică, în temeiul art.75 și art.76 alin.(1) din Constituție.

21. Ulterior, a fost emisă pe calea delegării legislative, prevăzute de art.115 alin.(4)-(6) din Constituție, **Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.957 din 28 noiembrie 2016. Așa cum rezultă din preambulul său, aceasta a fost adoptată pentru *„conformitate cu noua politică comună în domeniul pescuitului, denumită în continuare PCP, stabilită prin Regulamentul (UE) nr.1.380/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 privind politica comună în domeniul pescuitului, de modificare a Regulamentelor (CE) nr.1.954/2003 și (CE) nr.1.224/2009 ale Consiliului și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 2.371/2002 și (CE) nr.639/2004 ale Consiliului și a Deciziei 2004/585/CE a Consiliului”, și „dat fiind că aceste modificări și completări contribuie la implementarea PCP și [...] la clarificarea regimului juridic al terenurilor preluate de la Agenția Domeniilor Statului, denumită în continuare ADS, aflate în domeniul public sau privat al statului”*. De asemenea, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 a fost adoptată deoarece *„regimul juridic al proprietății suprafețelor de teren preluate de la ADS, aflate atât în domeniul public, cât și în domeniul privat al statului, trebuie clarificat datorită numeroaselor situații de inventariere dublă a unor suprafețe de teren operate de către unitățile administrativ-teritoriale și Administrația Națională "Apele Române", și „dat fiind că Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin ANPA, trebuie să exercite în numele statului prerogativele dreptului de proprietate asupra terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole aparținând domeniului privat al statului în condiții similare cu*

ADS, pentru terenurile cu destinație agricolă, și să administreze terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole aparținând domeniului public și privat al statului”, iar „ANPA va dispune de cadrul juridic intern pentru finalizarea și concesionarea terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole pe care le are în portofoliu, în conformitate cu prevederile legale în vigoare”. Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 modifică art.1 alin.(2), care stabilea măsurile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, lit.1) referindu-se la „concesionarea/închirierea în domeniul piscicol”. De asemenea, se modifică și art.4 alin.(3), referitor la atribuțiile ANPA. Așadar, Curtea reține că Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 - act normativ prin care, potrivit art.115 alin. 5) din Constituție, se poate legifera în domeniile rezervate legii organice – a modificat și completat Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, prevăzând, la art.1 alin.(2) din aceasta, că reglementează măsuri privind concesionarea/închirierea în domeniul piscicol, fără a mai prelua soluția legislativă referitoare la privatizarea în domeniul piscicol, și modificând, în mod corespunzător și atribuțiile ANPA, printre care nu se mai regăsea și privatizarea societăților cu profil piscicol. Totodată, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 introduce art.4 alin.(5) în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, potrivit căruia structura, atribuțiile și funcționarea Comisiei de concesionare, precum și procedura privind concesionarea terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole și a altor terenuri aferente acestora din domeniul public al statului sunt stabilite prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

22. Referitor la modificările legislative preconizate prin legea criticată, Curtea reține că legea criticată aprobă, cu modificări și completări, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016, art.I conținând 21 puncte, care modifică și completează actul de bază, și anume Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, iar art.II se referă la aprobarea prin hotărâre a Guvernului a Normelor metodologice pentru aplicarea legii. Art.I pct.2 din legea supusă controlului de neconstituționalitate

modifică art.1 alin.(2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, prevăzând că aceasta stabilește măsuri privind „concesionarea, închirierea sau privatizarea în domeniul piscicol” și reintroduce, prin art. I pct.5, printre atribuțiile ANPA, în mod corespunzător, „privatizarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990 privind societățile, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu profil piscicol și amenajările piscicole pe care le are în portofoliu, în conformitate cu prevederile Legii nr.268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la vânzarea acțiunilor și activelor”. De asemenea, în ceea ce privește concesionarea, art.I pct.7 din legea supusă controlului de constituționalitate prevede că terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și terenurile aferente acestora, din domeniul public/privat al statului, vor fi atribuite direct spre concesionare investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, cu obligativitatea menținerii obiectului de activitate al exploatării piscicole pe perioada concesionării.

23. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate privind încălcarea dispozițiilor constituționale referitoare la adoptarea de legi cu caracter organic, autorul obiecției susține că legea criticată a fost adoptată, în temeiul prevederilor art.75 și ale art.76 alin.(2) din Constituție, ca lege ordinară, deși în conținutul său normativ se regăsesc dispoziții care impun adoptarea de legi cu caracter organic. Astfel, art.I pct.2 stabilește măsurile privind concesionarea, închirierea sau privatizarea în domeniul piscicol, iar art.I pct.5 din lege prevede o nouă atribuție în sarcina ANPA, respectiv aceea de a privatiza societăți comerciale cu profil piscicol și amenajări piscicole pe care le are în portofoliu. Totodată, se susține că art.I pct.7 din legea criticată instituie posibilitatea atribuirii directe - spre concesionare investitorilor - a terenurilor pe care

sunt amplasate amenajări piscicole, precum și terenurile aferente acestora, din domeniul public sau privat al statului.

24. Cu privire la această critică, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat că domeniul legilor organice este foarte clar delimitat prin textul Constituției, fiind de strictă interpretare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.53 din 18 mai 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.312 din 9 noiembrie 1994), astfel încât legiuitorul va adopta legi organice numai în acele domenii. Curtea, spre exemplu, prin Decizia nr.88 din 2 iunie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.207 din 3 iunie 1998, Decizia nr.548 din 15 mai 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.495 din 2 iulie 2008, sau Decizia nr.786 din 13 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.400 din 12 iunie 2009, a stabilit că „este posibil ca o lege organică să cuprindă, din motive de politică legislativă, și norme de natura legii ordinare, dar fără ca aceste norme să capete natură de lege organică, întrucât, altfel, s-ar extinde domeniile rezervate de Constituție legii organice. De aceea, printr-o lege ordinară se pot modifica dispoziții dintr-o lege organică, dacă acestea nu conțin norme de natura legii organice, întrucât se referă la aspecte care nu sunt în directă legătură cu domeniul de reglementare al legii organice. În consecință, criteriul material este cel definitiv pentru a analiza apartenența sau nu a unei reglementări la categoria legilor ordinare sau organice” (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.442 din 10 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 526 din 15 iulie 2015, par.30). De asemenea, Curtea Constituțională a statuat că „ori de câte ori o lege derogă de la o lege organică, ea trebuie calificată ca fiind organică, întrucât intervine tot în domeniul rezervat legii organice” (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.442 din 10 iunie 2015, par.29 sau Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.260 din 13 aprilie 2017, par.38).

25. Având în vedere evoluția legislativă a actelor normative în materie, prezentată la par.19-22 ale prezentei decizii, și analizând conținutul normativ al legii supuse controlului de constituționalitate, Curtea constată, în primul rând, că aceasta aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016, care reglementează regimul juridic al unor terenuri pe care sunt amplasate amenajările piscicole, preluate de la ADS, aparținând domeniului public și privat al statului. Așa cum rezultă din preambulul acesteia, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 reprezintă „*cadrul juridic intern pentru finalizarea și concesionarea terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole pe care le are în portofoliu*”, legiferând, așadar, în domenii rezervate legii organice, în conformitate cu art. 115 alin. (5) din Constituție.

26. În al doilea rând, Curtea constată că legea criticată modifică dispoziții cuprinse în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016, referitoare la concesionarea terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și a terenurilor aferente acestora, stabilind, la art.I pct.7, că terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și terenurile aferente acestora, din domeniul public/privat al statului, vor fi atribuite direct spre concesionare investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, cu obligativitatea menținerii obiectului de activitate al exploatării piscicole pe perioada concesionării. Cu privire la concesionare, Curtea reține că, potrivit art.136 alin.(4) din Constituție, „*Bunurile proprietate publică sunt inalienabile. În condițiile legii organice, ele pot fi date în administrare regiilor autonome ori instituțiilor publice sau pot fi concesionate ori închiriate; de asemenea, ele pot fi date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică*”. Dreptul de concesiune, ca drept real corespunzător proprietății publice, este prevăzut cu titlu generic în Codul civil, act normativ adoptat ca lege organică. Acesta îi dedică trei articole, art. 871-873, care cuprind caracterizarea de principiu a dreptului de concesiune. Reglementarea care instituie regulile concrete aplicabile în materia concesionării bunurilor proprietate publică este reprezentată de

Ordonanța de urgență a Guvernului nr.54/2006 privind regimul contractelor de concesiune de bunuri proprietate publică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 569 din 30 iunie 2006, așadar un act normativ prin care, potrivit art. 115 alin. (5) din Constituție, se poate legisla în domeniile rezervate legii organice (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, precitată, par.35 și 36).

27. De asemenea, Curtea reține că Legea nr.268/2001 privind privatizarea societăților ce dețin în administrare terenuri proprietate publică și privată a statului cu destinație agricolă și înființarea Agenției Domeniilor Statului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.299 din 7 iunie 2001, cu modificările și completările ulterioare, reglementează: cadrul juridic privind privatizarea societăților comerciale agricole care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă, constituite în conformitate cu Legea nr.15/1990; statutul juridic al Agenției Domeniilor Statului; administrarea societăților comerciale și regimul concesiunii sau arendării terenurilor proprietate publică și privată a statului, aflate în exploatarea acestora. Această lege a fost adoptată ca lege organică, potrivit art.74 alin.(1) din Constituție, în forma anterioară revizuirii din 2003. Potrivit art.2 alin.(2) din aceasta, „*prin terenuri cu destinație agricolă se înțelege: terenuri agricole productive - arabile, vii, livezi, pepiniere viticole, pomicole, plantații de hamei și duzi, pășuni, fânețe, sere, solarii, răsadnițe și altele asemenea -, cele cu vegetație forestieră, dacă nu fac parte din amenajamente silvice, pășuni împădurite, cele ocupate cu construcții și instalații zootehnice, amenajări piscicole și de îmbunătățiri funciare, drumuri tehnologice și de exploatare agricolă, platforme și spații de depozitare care servesc nevoilor producției agricole și terenuri neproductive care pot fi amenajate și folosite pentru producția agricolă*”.

28. Curtea constată că normele cuprinse în legea criticată referitoare la concesiune particularizează regulile instituite prin Legea nr.268/2001 la domeniul specific piscicol și al terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole. Prin

legea criticată se instituie și reguli noi, diferite de cele stabilite prin reglementarea – cadru cuprinsă în Legea nr.268/2001. Astfel, potrivit art.I pct.7 din legea supusă controlului de constituționalitate, *„terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și terenurile aferente acestora, din domeniul public/privat al statului, vor fi atribuite direct spre concesionare investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, cu obligativitatea menținerii obiectului de activitate al exploatării piscicole pe perioada concesionării”*. Or, potrivit art. 21¹ alin. (1) din Legea nr.268/2001, numai terenurile cu destinație agricolă, *„care nu fac parte din capitalul social al societăților comerciale prevăzute la art.1 și art.2 alin.(1)”*, vor fi atribuite direct spre concesionare investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă. Totodată, potrivit art.21² din Legea nr.268/2001, *„Concesionarea prin atribuire directă se face pe perioada existenței mijlocului fix sau a activului, dar nu mai mult de 49 de ani”*, iar, potrivit art.21³ din aceeași lege, *„În cazul procedurii de concesionare prin atribuire directă, nivelul redevenței se aprobă de către Consiliul de administrație al Agenției Domeniilor Statului.”*

29. Așadar, art.I pct.7 din legea criticată reglementează regimul juridic al terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și a terenurilor aferente acestora, din domeniul public/privat al statului, stabilind, în mod derogatoriu de la prevederile Legii nr.268/2001, condițiile de concesionare către investitorii care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă. Prin urmare, reglementările cuprinse în art.I pct.7 din legea criticată vizează cadrul juridic pentru concesionarea terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole pe care ANPA le are în portofoliu, precum și a terenurilor aferente acestora, aparținând domeniului public sau privat al statului. Totodată, dispozițiile art.I pct.7 din legea criticată trebuie să aibă aceeași forță juridică precum cea în detalierea cărora sunt edictate.

30. Curtea constată că, în ceea ce privește terenurile aparținând domeniului public al statului, așa cum rezultă din art.136 alin.(4) din Constituție, reglementarea legală a concesiunii bunurilor proprietate publică nu poate fi făcută decât printr-un act normativ de nivelul legii organice.

31. În concluzie, întrucât dispozițiile art.I pct.7 din legea criticată reglementează în domeniul concesiunii bunurilor proprietate publică, Curtea constată că legea supusă controlului de constituționalitate trebuia adoptată ca lege organică, potrivit art.76 alin.(1) din Constituție.

32. În al treilea rând, Curtea reține că art.I pct.2 și art.I pct.5 din legea supusă controlului de constituționalitate introduc o nouă atribuție a ANPA, și anume privatizarea societăților reglementate de Legea nr.31/1990, cu profil piscicol și amenajările piscicole pe care le are în portofoliu, în conformitate cu prevederile Legii nr.268/2001 cu privire la vânzarea acțiunilor și activelor. Regulile și procedura privatizării sunt stabilite în Legea nr.268/2001, după cum urmează: art.3 alin.(1) stabilește că *„Privatizarea societăților comerciale prevăzute la art.1 și 2 se face de către Agenția Domeniilor Statului, în numele statului, prin vânzarea de acțiuni, vânzarea de active și prin privatizarea managementului către persoane fizice și juridice, române sau străine”*; potrivit art.5¹, *„Privatizarea societăților comerciale agricole care dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă, constituite în conformitate cu Legea nr.15/1990, cu modificările ulterioare, administrarea acestora până la privatizare și concesionarea sau arendarea terenurilor proprietate publică și privată a statului, aflate în exploatarea acestora, se coordonează de către Comitetul de privatizare, concesionare și arendare, denumit în continuare Comitet, organism fără personalitate juridică, constituit în cadrul Agenției Domeniilor Statului.”*; Capitolul III reglementează *„Vânzarea acțiunilor societăților comerciale ce dețin în exploatare terenuri cu destinație agricolă, precum și concesionarea bunurilor proprietate publică sau privată a statului și a activităților ori serviciilor aparținând*

domeniului public al statului” și cuprinde Secțiunea 1: „Pregătirea privatizării”, Secțiunea 2: „Vânzarea de acțiuni”, Secțiunea 3: „Concesionarea sau arendarea terenurilor cu destinație agricolă, precum și concesionarea bunurilor proprietate publică sau privată a statului și a activităților și serviciilor publice”, (care, la rândul ei, cuprinde SUBSECȚIUNEA A: Procedura concesionării prin licitație cu plic închis; SUBSECȚIUNEA B: Procedura concesionării sau arendării prin negociere direct; SUBSECȚIUNEA C: Procedura concesionării prin atribuire directă), Secțiunea 4: „Procedura vânzării acțiunilor societăților comerciale și a concesionării terenurilor cu destinație agricolă”; Capitolul IV reglementează „Vânzarea de active aparținând societăților comerciale ce dețin în administrare terenuri cu destinație agricolă” și cuprinde Secțiunea 1: „Pregătirea pentru vânzare”; Secțiunea 2: „Vânzarea de active cu plata integral” și Secțiunea 3: „Vânzarea de active cu plata în rate”.

33. Curtea reține că această atribuție a ANPA, și anume privatizarea în domeniul piscicol, atribuție ce urmează a fi reintrodusă în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 - prin art.I pct.5 și prin art.I pct.2 din legea criticată - a mai fost reglementată prin Legea nr.317/2009, adoptată ca lege organică. Însă, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016 a eliminat, dintre atribuțiile ANPA, aceea a privatizării în domeniul piscicol.

34. În cadrul procesului de adoptare a legii supuse controlului de constituționalitate, justificarea amendamentului referitor la atribuția ANPA de privatizare în domeniul piscicol, amendament propus de Comisia pentru mediu și echilibru ecologic a Camerei Deputaților, a fost aceea că, „din punct de vedere instituțional, ANPA operează ca proprietar *de facto* în numele statului, deși are numai atribuție de control. Atâta timp cât legislația în vigoare în domeniul privatizării recunoaște agentului economic posibilitatea unui volum de investiții în activele amenajării piscicole, prin eliminarea acestei prevederi dintre atribuțiile ANPA, se blochează practic integrarea în circuitul economic al acestor amenajări prin

restricționarea accesului la credite și asigurări. În cadrul POPAM (Programul operațional pentru pescuit și afaceri maritime) există posibilitatea ca agenții economici să acceseze fondurile europene prin aport în natură de până la 50% din valoarea solicitată prin proiect. În acest moment există un vid legislativ în ceea ce privește finalizarea procesului de privatizare în domeniul piscicol.”

35. Curtea constată, așadar, că atribuția ANPA de a privatiza societățile piscicole și amenajările piscicole pe care le are în portofoliu constă în mandatarea prin lege a ANPA ca, în numele statului, să procedeze, în conformitate cu metodele de privatizare și cu prevederile Legii nr.268/2001, și să încheie contracte de vânzare de acțiuni sau de vânzare de active. Astfel, dispozițiile art.I pct.2 și art.I pct.5 din legea criticată trebuie să aibă aceeași forță juridică precum cea în detalierea cărora sunt edictate.

36. În concluzie, Curtea reține că întreaga problematică a privatizării societăților cu profil piscicol și a amenajărilor piscicole pe care ANPA le are în portofoliu ține de domeniul legii organice, iar condițiile administrării, concesiunii sau închierii bunurilor proprietate publică trebuie, de asemenea, stabilite prin lege organică.

37. Or, analizând procesul de adoptare a legii criticate, din stenograma ședinței plenului Camerei Deputaților din data de 14 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea a II-a, nr.44 din 21 martie 2018, rezultă că legea supusă controlului de constituționalitate a fost adoptată cu 162 de voturi, dintr-un număr de 329 de deputați, membri ai Camerei Deputaților. Așadar, acest număr de voturi se înscrie în proporția necesară pentru o majoritate de jumătate plus unu din numărul de deputați prezenți, impusă de art.76 alin.(2) din Constituție pentru adoptarea unei legi ordinare. De altfel, legea supusă controlului de constituționalitate are caracter ordinar, astfel cum rezultă din mențiunea finală a acesteia, care atestă că *„legea a fost adoptată de Parlamentul României cu respectarea prevederilor art.75 și ale art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată”*.

38. În jurisprudența sa, Curtea a statuat, prin prisma asigurării rigorilor constituționale în ce privește procedura parlamentară de adoptare a legilor, că reglementarea într-un domeniu care, prin excelență, aparține legii organice, prin adoptarea unei legi cu caracter derogatoriu sau special, trebuie să se supună dispozițiilor art. 76 alin. (1) din Constituție, indiferent de majoritatea de vot întrunită în cele două Camere ale Parlamentului (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 442 din 10 iunie 2015, par. 31 sau Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, par.42).

39. În cazul de față, legea supusă controlului de constituționalitate, întrucât reglementează în domenii rezervate legii organice, trebuie să se supună dispozițiilor art.76 alin.(1) din Constituție. Or, aceasta a fost votată cu majoritatea membrilor prezenți în Camera Deputaților, majoritate acceptată doar pentru legile ordinare.

40. Astfel cum se precizează în raportul comun al Comisiei pentru agricultură, silvicultură, industrie alimentară și servicii specifice și Comisiei pentru mediu și echilibru ecologic, din cadrul Camerei Deputaților - favorabil adoptării -, legea a fost considerată ca aparținând categoriei legilor ordinare, ceea ce a atras competența Senatului ca primă Cameră sesizată, potrivit art.89 alin. (7) pct. 1 din Regulamentul Senatului, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.387 din 20 mai 2016, și pe cea de Cameră decizională a Camerei Deputaților, în conformitate cu prevederile art.92 alin.(9) pct.1 din Regulamentul Camerei Deputaților, republicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.481 din 28 iunie 2016. Este adevărat că aceeași ordine de sesizare și de decizie ar fi fost aplicabilă și în situația în care proiectul de lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura ar fi fost calificat - în acord cu prevederile constituționale ale art.75 alin.(1) din Constituție -, ca lege organică, și adoptată ca atare, având în vedere că prevederile art.92 alin.(9) pct 2 lit.1) din Regulamentul Camerei Deputaților stabilesc că se supun spre dezbatere și adoptare Camerei

Deputaților, în calitate de Cameră decizională, proiectele legilor organice prevăzute în Constituție la art.136 alin. (4), care se corelează cu prevederile din Regulamentul Senatului. Dar această împrejurare nu acoperă neregularitatea rezultată din incorecta calificare a legii ca ordinară, în loc de organică (a se vedea, în acest sens, Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, par.43).

41. În concluzie, Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura ar fi trebuit să fie adoptată și votată ca lege organică, potrivit art.136 alin.(4), precum și art.76 alin.(1) din Constituție.

42. Referitor la critica de neconstituționalitate extrinsecă privind încălcarea dispozițiilor art.73 alin.(3) lit.h) din Constituție, Curtea reține că art.I pct.17 din Legea supusă controlului de constituționalitate modifică partea introductivă a art.65 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, după cum urmează: „*Următoarele fapte constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 3 ani la 7 ani și interzicerea dreptului de a pescui o perioadă cuprinsă între un an și 3 ani: [...]*”. Partea introductivă a art.65 alin.(1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008 a fost modificată prin art.208 pct.1 din Legea nr.187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.757 din 12 noiembrie 2012 și are, în prezent, următorul conținut: „*Următoarele fapte constituie infracțiuni și se pedepsesc cu închisoare de la 6 luni la 3 ani și interzicerea dreptului de a pescui o perioadă cuprinsă între un an și 3 ani:[...]*”.

43. Curtea reține că, potrivit art.73 alin.(3) lit.h) din Constituție, „*Prin lege organică se reglementează: [...] h) infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora;*”. Or, legea supusă controlului de constituționalitate a fost adoptată și votată ca lege ordinară, potrivit art.76 alin.(2) din Constituție. Întrucât dispozițiile art.I pct.17 din legea criticată modifică limitele speciale ale pedepsei cu închisoarea pentru

infracțiunile din domeniul piscicol stabilite prin lit.a)-c) ale art.65 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008, Curtea constată că acestea au un caracter organic și, în consecință, legea supusă controlului de constituționalitate trebuia votată și adoptată ca lege organică, potrivit art.73 alin.(3) lit.h) și art.76 alin.(1) din Constituție.

44. Referitor la critica de neconstituționalitate extrinsecă privind încălcarea dispozițiilor art.75 alin.(3) din Constituție referitoare la principiul bicameralismului, Curtea reține că, pe cale jurisprudențială, a stabilit două criterii esențiale pentru a se determina cazurile în care, prin procedura legislativă, se încalcă principiul bicameralismului: pe de o parte, existența unor deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului și, pe de altă parte, existența unei configurații semnificativ diferite între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului. Întrunirea cumulativă a celor două criterii este de natură a afecta principiul constituțional care guvernează activitatea de legiferare a Parlamentului, plasând pe o poziție privilegiată Camera decizională, cu eliminarea, în fapt, a primei Camere sesizate din procesul legislativ (Decizia nr.710 din 6 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.358 din data de 28 mai 2009, Decizia nr.413 din 14 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.291 din 4 mai 2010, Decizia nr.1.533 din 28 noiembrie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 20 decembrie 2011, Decizia nr.62 din 7 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.161 din 3 martie 2017, paragraful 29, Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, paragraful 54 sau Decizia nr.377 din 31 mai 2017, par.44).

45. Stabilind limitele principiului bicameralismului, Curtea a apreciat că aplicarea acestui principiu nu poate avea ca efect deturnarea rolului de Cameră de reflecție a primei Camere sesizate, în sensul că aceasta ar fi Camera care ar fixa în mod definitiv conținutul proiectului sau propunerii legislative (și, practic, conținutul normativ al viitoarei legi), ceea ce are drept consecință faptul că cea de-a doua Cameră, Camera

decizională, nu va avea posibilitatea să modifice ori să completeze legea adoptată de Camera de reflecție, ci doar posibilitatea de a o aproba sau de a o respinge. Sub aceste aspecte este de netăgăduit că principiul bicameralismului presupune atât conlucrarea celor două Camere în procesul de elaborare a legilor, cât și obligația acestora de a-și exprima prin vot poziția cu privire la adoptarea legilor (Decizia nr.1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012, Decizia nr.89 din 28 februarie 2017, paragraful 55).

46. Bicameralismul nu înseamnă ca ambele Camere să se pronunțe asupra unei soluții legislative identice, în Camera decizională putând exista abateri inerente de la forma adoptată de Camera de reflecție, desigur, fără schimbarea obiectului esențial al proiectului de lege/propunerii legislative. A nega posibilitatea Camerei decizionale de a se îndepărta de la forma votată în Camera de reflecție, ar însemna limitarea rolului său constituțional, iar caracterul decizional atașat acesteia devine iluzoriu. S-ar ajunge la un veritabil mimetism, în sensul că cea de-a doua Cameră se va identifica, în ceea ce privește activitatea sa legislativă, cu prima Cameră, neputându-se îndepărta în niciun fel de la soluțiile legislative pentru care a optat prima Cameră, ceea ce este contrar, până la urmă, chiar ideii de bicameralism. Prin urmare, nu se poate susține încălcarea principiului bicameralismului, atât timp cât legea adoptată de Camera decizională se referă la aspectele principiale pe care le-a avut în vedere propunerea/proiectul de lege în forma sa însușită de Camera de reflecție. În acest sens, modificările aduse formei adoptate de Camera de reflecție trebuie să cuprindă o soluție legislativă care păstrează concepția de ansamblu a acesteia, și să fie adaptate în mod corespunzător, prin stabilirea unei soluții legislative alternative/complementare care nu se abate de la forma adoptată de Camera de reflecție, în condițiile în care aceasta este mai cuprinzătoare sau mai bine articulată în cadrul ansamblului legii, cu realizarea anumitor coroborări inerente oricărei modificări (Decizia nr.765 din 14 decembrie

2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.134 din 21 februarie 2017, paragrafele 37, 38 sau Decizia nr.377 din 31 mai 2017, par.45).

47. Curtea a stabilit că art.75 alin.(3) din Constituție, folosind sintagma „decide definitiv” cu privire la Camera decizională, nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune ca proiectul sau propunerea legislativă adoptată de prima Cameră sesizată să fie dezbătută în Camera decizională, unde i se pot aduce modificări și completări. Curtea a subliniat că, în acest caz, Camera decizională nu poate, însă, modifica substanțial obiectul de reglementare și configurația inițiativei legislative, cu consecința deturnării de la finalitatea urmărită de inițiator (Decizia nr.624 din 26 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 937 din 22 noiembrie 2016, Decizia nr. 89 din 28 februarie 2017, par.56 sau Decizia nr.377 din 31 mai 2017, par.46).

48. Referitor la legea criticată, Curtea reține că, după adoptarea Ordonanței de urgență nr.85/2016, Guvernul a inițiat proiectul de lege privind aprobarea acesteia, care a fost înregistrat la data de 28 noiembrie 2016 la Senat, pentru dezbateri, având avizul favorabil al Consiliului Legislativ. Forma inițiatorului cuprindea articolul unic potrivit căruia *„Se aprobă Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 privind pescuitul și acvacultura.”* La Senat, proiectul de lege s-a considerat adoptat, fără a fi dezbătut în Plen, potrivit art.115 alin.(5) teza a III-a din Constituția României, republicată, (conform căruia *„Dacă în termen de cel mult 30 zile de la depunere, Camera sesizată nu se pronunță asupra ordonanței, aceasta este considerată adoptată și se trimite celeilalte Camere care decide de asemenea în procedură de urgență”*). Or, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, aspectul lipsei dezbaterii proiectului în cadrul primei Camere sesizate nu coincide, însă, cu lipsa asumării acestuia de către prima Cameră sesizată, ci, mai degrabă, cu asumarea conținutului juridic original al proiectului de lege, și nu este de natură a afecta respectarea exigențelor principiului bicameralismului (Decizia nr.412 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al

României, Partea I, nr.597 din 25 iulie 2017, par.36). Așadar, atât forma inițiatorului, Guvernul, cât și forma considerată adoptată de Senat, ca primă Cameră sesizată, cuprindeau articolul unic prin care se aproba Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016.

49. Camera decizională, Camera Deputaților, a adus modificări art.I, conținând 21 puncte, care modifică și completează Ordonanța de urgență a Guvernului nr.23/2008 și a introdus art.II, care se referă la aprobarea prin hotărâre a Guvernului a Normelor metodologice pentru aplicarea legii. Principalele modificări vizează: stabilirea măsurilor privind privatizarea în domeniul piscicol; introducerea unei noi atribuții ANPA, și anume privatizarea societăților reglementate de Legea nr. 31/1990, cu profil piscicol și a amenajărilor piscicole pe care le are în portofoliu, în conformitate cu prevederile Legii nr.268/2001, cu privire la vânzarea acțiunilor și activelor; atribuirea direct spre concesionare investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active a terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și a terenurilor aferente acestora, din domeniul public/privat al statului; atribuirea organizațiilor vânătorești beneficiare ale contractelor de utilizare a resurselor acvatice vii în scop recreativ de a exercita, pe zonele de pescuit atribuite, paza resurselor acvatice vii, controlul exploatării acestora, verificarea activităților de pescuit, combaterea braconajului piscicol și preîntâmpinarea distrugerii și degradărilor piscicole de orice fel; împuternicirea personalului de pază să sancționeze faptele ce constituie contravenții și să constate infracțiunile piscicole; modificarea limitelor speciale de pedeapsă cu închisoare pentru infracțiunile prevăzute de legea specială, aprobarea prin hotărâre a Guvernului a listea lacurilor de acumulare și lacurilor care au ca unică folosință activitatea de piscicultură și care trec din administrarea Administrației Naționale «Apele Române» în administrarea ANPA.

50. Aplicând considerentele de principiu rezultate din jurisprudența Curții Constituționale referitoare la criteriile esențiale ce trebuie îndeplinite cumulativ pentru respectarea principiului bicameralismului, Curtea constată că, modificările și

completările pe care Camera Deputaților le-a adus propunerii legislative adoptate de prima Cameră sesizată se raportează la materia avută în vedere de inițiator, și anume aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016. Însă, deși ambele forme adoptate de cele două Camere ale Parlamentului vizează aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016, Camera decizională, Camera Deputaților, a adus modificări și completări care nu se circumscriu reglementărilor avute în vedere de prima Cameră sesizată. Astfel, Camera decizională a introdus în Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016, dispoziții referitoare la concesionarea terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și a terenurile aferente acestora, stabilind, la art.I pct.7, că terenurile pe care sunt amplasate amenajările piscicole, precum și terenurile aferente acestora, din domeniul public/privat al statului, vor fi atribuite direct spre concesionare investitorilor care au cumpărat acțiuni sau active ce implică necesitatea exploatării unui teren cu destinație agricolă, cu obligativitatea menținerii obiectului de activitate al exploatării piscicole pe perioada concesionării. De asemenea, a fost introdusă o nouă atribuție a ANPA, și anume privatizarea societăților reglementate de Legea nr.31/1990, cu profil piscicol și a amenajărilor piscicole pe care le are în portofoliu, în conformitate cu prevederile Legii nr.268/2001 cu privire la vânzarea acțiunilor și activelor. Așadar, în Camera decizională s-au adus modificări referitoare la regimul juridic al unor terenuri pe care sunt amplasate amenajările piscicole, preluate de la ADS, aparținând domeniului public și privat al statului.

51. Având în vedere acestea, Curtea constată că, între cele două forme ale legii adoptate, există o diferență majoră de conținut cu privire la regimul juridic al terenurilor pe care sunt amplasate amenajările piscicole, preluate de la ADS, aparținând domeniului public și privat al statului, din moment ce Camera Deputaților a reintrodus în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr.23/2008 - prin art.I pct.5 și prin art.I pct.2 din legea criticată – atribuția ANPA de a privatiza societățile reglementate de Legea nr. 31/1990, cu profil piscicol și amenajările piscicole pe care le

are în portofoliu, în conformitate cu prevederile Legii nr.268/2001, cu privire la vânzarea acțiunilor și activelor. Or, această atribuție a ANPA fusese eliminată de Ordonanța de urgență a Guvernului nr.85/2016, aprobată fără modificări de Senat, în calitate de Camera de reflecție. Curtea constată că aceste deosebiri majore de conținut juridic între formele adoptate de cele două Camere ale Parlamentului conduc la o configurație semnificativ diferită a legii de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016, în ceea ce privește regimul juridic al unor terenuri pe care sunt amplasate amenajările piscicole, aparținând domeniului public și privat al statului.

52. Este adevărat că, așa cum rezultă din jurisprudența Curții, Camera decizională poate aduce modificări și completări legii supuse adoptării, atât timp cât legea adoptată de Camera decizională se referă la aspectele principale pe care le-a avut în vedere propunerea/proiectul de lege în forma sa însușită de Camera de reflecție. În cazul de față, însă, Curtea constată că modificările și completările aduse de Camera Deputaților nu păstrează concepția de ansamblu a acesteia, prin stabilirea unor soluții legislative care se îndepărtează de la obiectivele urmărite de inițiativa legislativă – aprobarea fără modificări și completări a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.85/2016 și care se îndepărtează, astfel, și de la forma adoptată de Senat, reglementând norme care modifică substanțial configurația proiectului de lege, adoptat de Camera de reflecție.

53. În concluzie, având în vedere că forma adoptată de Camera Deputaților modifică substanțial configurația inițiativei legislative și a formei adoptate de Senat, Curtea constată că au fost încălcate dispozițiile art.75, coroborate cu cele ale art.61 alin.(2) din Constituție, referitoare la principiul bicameralismului, astfel cum a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Constituționale.

54. Având în vedere admiterea criticilor de neconstituționalitate extrinsecă, privind încălcarea dispozițiilor art. 73 alin.(3) lit.h), art.61 alin.(2), art.75 alin.(3), art. 76 alin. (1) și art.136 alin.(4) din Legea fundamentală, Curtea constată că nu mai este necesară analizarea criticilor de neconstituționalitate intrinsecă formulate de autorul

obiecției de neconstituționalitate (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 747 din 4 noiembrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 922 din 11 decembrie 2015, paragraful 35, sau Decizia nr. 442 din 10 iunie 2015, paragraful 33). Soluția din cauza de față sancționează exclusiv nerespectarea exigențelor impuse de Constituție în ceea ce privește procedura legislativă de adoptare a legii supuse controlului de constituționalitate, Parlamentul având competența de a proceda la adoptarea acesteia în conformitate cu dispozițiile din Legea fundamentală.

55. Pentru considerentele arătate, în temeiul art.146 lit.a) și al art.147 alin.(4) din Constituție, precum și al art.11 alin.(1) lit.A.a), al art.15 alin.(1) și al art.18 alin.(2) din Legea nr.47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite obiecția de neconstituționalitate formulată și constată că Legea privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2016 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2008 privind pescuitul și acvacultura este neconstituțională, în ansamblul său.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președinților celor două Camere ale Parlamentului și prim-ministrului și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 mai 2018.

**PREȘEDINȚELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE,**

Prof.univ.dr. Valer Dorneanu

**MAGISTRAT-ASISTENT,
Ioana Marilena Chiorean**